

EELNÕU

Maapõueseadus¹

**1. peatükk
ÜLDSÄTTED**

§ 1. Seaduse eesmärk

Käesoleva seaduse eesmärk on tagada maapõue säästlik ja majanduslikult otstarbekas kasutamine ning seejuures tekkivate keskkonnahäiringute vähendamine võimalikult suures ulatuses.

§ 2. Seaduse reguleerimisala

Käesolev seadus reguleerib:

- 1) üldgeoloogilist uurimistööd;
- 2) geoloogilist uuringut;
- 3) maavara kaevandamist;
- 4) kinnisasja omaniku õigusi tema kinnisasja piirides asuva maavara kasutamisel;
- 5) uuritud ja kaevandatud maa korrastamist;
- 6) maapõue kasutamist, mis ei ole seotud maavara kaevandamisega, välja arvatud osas, mis on reguleeritud teiste seadustega;
- 7) maapõue kaitset;
- 8) maapõue kasutamise kaasnivate keskkonnoahtude vältimist ja keskkonnariskide vähendamist;
- 9) riikliku järelevalve korraldust käesolevas seaduses sätestatud nõuete täitmise üle;
- 10) vastutust käesolevas seaduses sätestatud nõuete rikkumise eest.

§ 3. Haldusmenetluse seaduse kohaldamine

Käesolevas seaduses ettenähtud haldusmenetlusele kohaldatakse haldusmenetluse seaduse sätteid, arvestades käesoleva seaduse erisusi.

§ 4. Keskkonnaseadustiku üldosa seaduse 5. peatüki kohaldamine

Käesolevas seaduses ettenähtud maavara kaevandamise loa menetlusele kohaldatakse keskkonnaseadustiku üldosa seaduse 5. peatükki, arvestades käesoleva seaduse erisusi.

§ 5. Maapõu

Maapõu on käesoleva seaduse tähenduses maismaal, sise- ja piiriveekogudes, territoriaal- ja sisemeres ning majandusvööndis inimtegevuseks tehniliselt ja majanduslikult kättesaadav maakoore osa.

§ 6. Maavara

Maavara on taastumatu loodusvara – kivim, setend, vedelik või gaas, mille omadused vastavad käesoleva seaduse §-s 27 nimetatud nõuetele või uuringu tellija esitatud nõuetele ja mille lasund või selle osa on maardlana keskkonnaregistrisse kantud (edaspidi *arvele võetud*).

§ 7. Aluspõhi

Aluspõhi on maapinnal avanevad või pinnakatte alla mattunud ennejäaaegse tekkega kivimid.

§ 8. Üldgeoloogiline uurimistöö ja maavara geoloogiline uuring

(1) Üldgeoloogiline uurimistöö on maapõue geoloogilise ehituse või maavara leviku selgitamise eesmärgil tehtav teadusuuring või geoloogiline töö.

(2) Maavara geoloogiline uuring (edaspidi *geoloogiline uuring*) on maavara kaevandamise ja kasutusele võtmise eesmärgil tehtav geoloogiline töö.

§ 9. Maardla

Maardla on üldgeoloogilise uurimistöö või geoloogilise uuringuga piiritletud ja uuritud maavara lasund või selle osa koos vahekihtidega, mis on keskkonnaregistris arvele võetud.

§ 10. Maavara kaevandamine ja kasutamine

(1) Maavara kaevandamine (edaspidi *kaevandamine*) on maavara looduslikust seisundist eemaldamise ettevalmistamiseks tehtav töö, maavara looduslikust seisundist eemaldamine ning mäeeraldise ja mäeeraldise teenindusmaa piires kaevise vedu ja esmane töötlemine.

(2) Kaevise on looduslikust seisundist eemaldatud mis tahes kivimi või setendi tahke osis.

(3) Maavara kasutamine on maavara tarbimine seda võõrandamata või kasutamine looduslikus seisundis.

§ 11. Uuringuruum ja uuringuruumi teenindusala

(1) Uuringuruum on üldgeoloogilise uurimistöö loaga või geoloogilise uuringu loaga geoloogilisteks töödeks määratud maapõue osa.

(2) Uuringuruumi teenindusala on geoloogilise uuringu loaga geoloogilisteks töödeks määratud territoorium uuringuruumi kohal.

§ 12. Mäeeraldis ja mäeeraldise teenindusmaa

(1) Mäeeraldis on kaevandamisloaga kaevandamiseks määratud maapõue osa.

(2) Mäeeraldise teenindusmaa on kaevandamisloaga kaevandamiseks määratud territoorium mäeeraldise kohal või ümber.

§ 13. Kaevandatud maa korrastamine

Kaevandatud maa korrastamine on maa endisel või uuel otstarbel taas kasutuskõlblikuks muutmise.

§ 14. Maavara katend

Maavara katend (edaspidi *katend*) on maavara katvad kivimid ja setendid, mille eemaldamine on vajalik pealmaakaevandamisel.

§ 15. Muld

Muld on maapõue ülemine kobe osa, mida kasutavad ja muudavad aktiivselt taimed ja muud elusorganismid ning nende laguproduktid kogu ülejäänud keskkonna osalusel ja mõjutusel.

§ 16. Omandi ulatus maavarale ja maapõuele

(1) Riigile kuuluvad:

- 1) aluspõhja maavara;
- 2) avalikus veekogus asuv maavara.

(2) Aluspõhja kivimi, setendi, vedeliku või gaasi arvele võtmata looduslik lasund kuulub riigile ning nendele kinnisomand ei ulatu, kui seda ei tingi kinnisasja kasutamise otstarve.

(3) Käesoleva paragrahvi lõikes 1 nimetatud riigile kuuluv maavara ei ole looduslikul kujul tsiviilkäibes.

(4) Kui riigile kuuluva maavara looduslikust seisundist eemaldamiseks on nõutav luba, kuulub loa alusel kaevandamisel saadud kaevis loa omajale.

(5) Kui riigile kuuluva maavara looduslikust seisundist eemaldamiseks on nõutav luba, kuulub loata kaevandamisel saadud kaevis riigile.

§ 17. Maavarade komisjon

(1) Maavarade komisjon moodustatakse Keskkonnaministeeriumi valitsemisalas. Maavarade komisjoni põhiülesanne on Keskkonnaministeeriumi ja tema valitsemisala asutuste nõustamine maapõue uurimise, kasutamise ja kaitse ning maavara arvestamise küsimustes.

(2) Maavarade komisjoni põhimääruse kinnitab valdkonna eest vastutav minister määrusega. Maavarade komisjoni põhimääruses määratakse komisjoni õigused, kohustused, töökord, otsuste tegemise kord, asjaajamise kord ja vajadusel tasustamise kord.

(3) Maavarade komisjoni koosseisu nimetatakse geoloogia, mäenduse, keskkonnakaitse ja teiste erialade asjatundjaid. Komisjoni koosseisu kuuluvad Keskkonnaministeeriumi ja selle valitsemisala asutuste, Tehnilise Järelevalve Ameti, Eesti Maaomavalitsuste Liidu, Eesti Linnade Liidu ja erialaliitude esindajad. Maavarade komisjoni koosseisu kinnitab valdkonna eest vastutav minister.

(4) Maavarade komisjoni koosseisu kinnitab valdkonna eest vastutav minister käskkirjaga.

2. peatükk PÕHIMÕTTED JA PÕHIKOHUSTUSED

§ 18. Keskkonnanäiringute vähendamise põhimõte

Maapõue kasutamist suunavas tegevuses juhivad haldusorganid põhimõttest, et maapõue kasutamisest põhjustatud keskkonnanahäiringuid tuleb võimalikult suurel määral vähendada, pöörates seejuures erilist tähelepanu sellistele keskkonnanahäiringutele, mis mõjutavad vett, õhku, pinnast, kaitstavaid loodusobjekte ning isikute õigust tervise- ja heaoluvajadustele vastavale keskkonnale ning mitmesuguste lahendusvariantide olemasolu korral eelistada võimalusel sellist lahendust, millega kaasnevad väiksemad keskkonnanahäiringud.

§ 19. Maapõue kaitse põhimõtted

(1) Maapõue seisundit ja kasutamist mõjutava tegevuse korraldamisel tuleb haldusorganil tagada:

- 1) maavara kaevandamisväärsena säilimine juhul kui ei ole tegemist maavara kaevandamisega, muul viisil looduslikust seisundist eemaldamise, kasutamise ega tarbimisega käesolevas seaduses või selle alusel lubatud ulatuses;
- 2) juurdepääs maavarale;
- 3) maavara majanduslikult otstarbekas ja säästlik kasutamine.

(2) Keskkonnaministeerium või valdkonna eest vastutava ministri volitatud asutus võib lubada maapõue seisundit ja kasutamist mõjutavat tegevust, kui kavandatav tegevus:

- 1) ei halvenda maavara kaevandamisväärsena säilimise või maavarale juurdepääsu olemasolevat olukorda või;
- 2) halvendab maavarale juurdepääsu olemasolevat olukorda, kuid tegevus ei ole püsiva iseloomuga või;
- 3) halvendab maavara kaevandamisväärsena säilimise ja maavarale juurdepääsu olemasolevat olukorda, kuid tegemist on ülekaaluka avaliku huviga ehitise, tehnovõrgu või -rajatise ehitamisega, mille jaoks ei ole mõistlikku alternatiivset asukohta.

(3) Kui planeeritaval maa-alal asub maardla, või selle osa, kooskõlastatakse maakonnaplaneering, üldplaneering, detailplaneering ja riigi või kohaliku omavalitsuse eriplaneering planeerimisseaduses sätestatud korras Keskkonnaministeeriumi või valdkonna eest vastutava ministri volitatud asutusega.

(4) Kui maardlal kavandatakse maapõue seisundit ja kasutamist mõjutavat tegevust, mille kohta ei pea koostama planeeringut, kooskõlastatakse tegevus Keskkonnaministeeriumi või valdkonna eest vastutava ministri volitatud asutusega.

§ 20. Maavara kaitse põhimõtted

(1) Mäeeraldisest ei tohi välja jätta maavara, mille kaevandamine ei ole edaspidi majanduslikult või tehnoloogiliselt põhjendatud.

(2) Käesoleva paragrahvi lõikes 1 sätestatud ei rakendata ulatuses, mis on vajalik ohutu töökeskkonna, vara säilimise, keskkonnohu vältimise või keskkonnariski vähendamise tagamiseks.

§ 21. Maapõue kasutamisega seotud põhikohustused

(1) Maapõue kasutamisel tuleb mõistlikus ulatuses tagada:

- 1) et, keskkonnale, inimese tervisele, heaolule ja varale tekitatav ebasoodne mõju oleks võimalikult väike;
- 2) maavara säilimine kaevandamisväärsena juhul kui ei ole tegemist maavara kaevandamisega, muul viisil looduslikust seisundist eemaldamise, kasutamise ega tarbimisega käesolevas seaduses või selle alusel lubatud ulatuses;
- 3) juurdepääs maavarale.

(2) Maapõue kasutamine ainult mulla maapõuest eemaldamise eesmärgil on keelatud.

(3) Maavara kaevandamisel tuleb tagada maardlasse jääva maavara kasutamise- ja kaevandamisväärsena säilimine.

(4) Maavara tuleb kaevandada ning muul alusel looduslikust seisundist eemaldada ja kasutada võimalikult majanduslikult otstarbekalt ja säästlikult.

(5) Käesoleva paragrahvi lõikes 3 sätestatud ei rakendata ulatuses, mis on vajalik ohutu töökeskkonna, vara säilimise, keskkonnoahu vältimise või keskkonnariski vähendamise tagamiseks.

3. peatükk

ÜLDGEOLOOGILINE UURIMISTÖÖ JA GEOLOOGILINE UURING

1. jagu

Üldsätted

§ 22. Üldgeoloogilise uurimistöö ja geoloogilise uuringu õigus

(1) Üldgeoloogiline uurimistöö on lubatud üldgeoloogilise uurimistöö loa alusel, välja arvatud selline üldgeoloogiline uurimistöö, kus välitöid ei ole kavandatud või need piirduvad looduslike või tehispaljandite kirjeldamisega ning kivimi uurimiseks paljandist või puursüdamikust võetud kivimi tükkide või maapinnalt kivististe kogumisega.

(2) Geoloogiline uuring on lubatud geoloogilise uuringu loa (edaspidi *uuringuluba*) alusel.

(3) Üldgeoloogilise uurimistöö loa või uuringuloa alusel võib hüdroteoloogilisi töid teha isik, kellel on veeseaduse § 12³ punkti 3 kohane tegevusluba.

§ 23. Üldgeoloogilise uurimistöö ja geoloogilise uuringu üldnõuded

(1) Üldgeoloogilise uurimistöö ja geoloogilise uuringu loa omajal on õigus töö käigus võtta ja töö tegemiseks kasutada uuringuruumi piiresse jäävat kivimi, setendi, vedeliku või gaasi lasundit koguses, mis on vajalik selle omaduste, rikastatavuse ja kasutatavuse määramiseks.

(2) Üldgeoloogilist uurimistööd ja geoloogilist uuringut ei või teha:

- 1) kaitsevæe ja Kaitseliidu harjutusaladel, lasketiirus ja laskepaigas;
- 2) piiriribal;
- 3) kalmistul;
- 4) muul alal, kus majandustegevus või liikumine on keelatud.

(3) Kaitseminister võib eriliste asjaolude ilmnemisel anda nõusoleku Kaitseväge või Kaitseliidu harjutusalal üldgeoloogilise uurimistöö või geoloogilise uuringu tegemiseks.

(4) Käesoleva paragrahvi lõikes 3 nimetatud nõusoleku üldgeoloogilise uurimistöö loa või uuringuloa andmiseks küsib loa andja.

§ 24. Üldgeoloogilise uurimistöö kord

(1) Üldgeoloogiline uurimistöö tehakse üldgeoloogilise uurimistöö korra kohaselt.

(2) Üldgeoloogilise uurimistöö korra kehtestab valdkonna eest vastutav minister määrusega.

(3) Üldgeoloogilise uurimistöö korraga kehtestatakse:

- 1) geoloogilise kaardistamise nõuded;
- 2) nõuded maavara otsingu kohta;
- 3) geoloogilise kaardistamise ja maavara otsingu aruande koostamise nõuded;
- 4) uurimistöö tulemusena saadud andmete esitamise nõuded, sealhulgas nõuded üldgeoloogilise uurimistöö aruande esitamise ja läbivaatamise kohta.

(4) Üldgeoloogilise uurimistöö käigus vastavalt töö eesmärgile tehakse:

- 1) geoloogilist kaardistamist;
- 2) maavara otsingut;
- 3) geofüüsikalist uuringut;
- 4) geokeemilist uuringut;
- 5) muud sihtotstarbelist geoloogilist tööd, välja arvatud ehitusgeoloogilist või -geodeetilist tööd.

§ 25. Geoloogilise uuringu kord

(1) Geoloogiline uuring tehakse geoloogilise uuringu korra kohaselt.

(2) Geoloogilise uuringu korra kehtestab valdkonna eest vastutav minister määrusega.

(3) Geoloogilise uuringu korraga kehtestatakse:

- 1) maavara jaotamine kasutusala järgi ja maavara kasutusala määramise nõuded;
- 2) geoloogilise uuringu ettevalmistamise ja tegemise, topograafiatööde ning maavara koguse arvutamise kohta esitatavad nõuded;
- 3) nõuded maardla kasutuselevõtuks ettevalmistamise ja geoloogilise uuringu aruande kohta;
- 4) iga maavara geoloogilisele uuringu kohta esitatavad erinõuded;
- 5) uuringu tulemusena saadud andmete esitamise nõuded, sealhulgas nõuded uuringu aruande esitamise ja läbivaatamise kohta.

(4) Geoloogilise uuringu käigus:

- 1) selgitatakse looduslike lasundite, sh maavara lasumistingimused, koostis ja tehnoloogilised omadused ning määratakse uuritavate looduslike lasundite, sh maavara, võimalikud kasutusalad;
- 2) hinnatakse uuringuruumi ja selle ümbruse hüdrogeoloogilisi ja hüdrogeoloogilisi tingimusi, nende võimalikku muutumist kaevandamise käigus ja määratakse kaevandamise mõjupiirkonna ulatus;

- 3) kavandatakse abinõud kaevandamisel maapõues tekkivate võimalike keskkonnaohtude vältimiseks ja keskkonnariskide vähendamiseks võimalikult suures ulatuses;
- 4) tehakse ettepanek maavaravaru kategooria määramiseks;
- 5) uuritakse maavara otsingu kohta kehtestatud nõuetele vastava täpsusega kõiki uuringuruumis leiduvaid maavarasid ja looduslikke lasundeid, mille kasutuskõlblikuna säilitamine ei ole uuritava maavara või kivimi, setendi, vedeliku või gaasi lasundi hilisema kaevandamise käigus mäetehniliselt võimalik.

§ 26. Maavarade arvestus

- (1) Üldgeoloogilise uurimistööga, geoloogilise uuringuga, maavara kaevandamise mahu aruannetega ning Keskkonnaameti nõusolekul markšeidermõõdistusega saadud geoloogilise teabe alusel peetakse keskkonnaregistri seaduses sätestatud korras maavarade arvestust.
- (2) Järvelubja, järvemuda, meremuda, kruusa, liiva, lubjakivi, dolokivi, savi ja turba keskkonnaregistri kande tegemise otsustab keskkonnaregistri maardlate nimistu volitatud töötleja.
- (3) Käesoleva paragrahvi lõikes 2 nimetatata kivimi, setendi, vedeliku või gaasi keskkonnaregistris kande tegemise otsustab valdkonna eest vastutav minister, küsides maavarade komisjoni arvamust.
- (4) Üldgeoloogilise uurimistöö või geoloogilise uuringu loata kameraaltöö põhjal saadud geoloogilise teabe alusel era- või munitsipaalmaa kohta keskkonnaregistrisse kande tegemiseks, kui kande tulemusena tekib kinnisasjale maardla, on vajalik kinnisasja omaniku nõusolek.

§ 27. Maavara arvele võtmise nõuded

- (1) Kui maavara vastab kehtestatud nõuetele või üldgeoloogilise uurimistöö loa või uuringuloa taotleja või omaja esitatud nõuetele, võetakse see arvele.
- (2) Nõuded fosforiidi, metallitoorme, põlevkivi, kristalse ehituskivi, järvelubja, järvemuda, meremuda, kruusa, liiva, lubjakivi, dolokivi, savi ja turba omaduste kohta maavarana arvelevõtmiseks kehtestab valdkonna eest vastutav minister määrusega.
- (3) Valdkonna eest vastutav minister määrab käesoleva paragrahvi lõikes 2 nimetatud määruses, millises osas võib üldgeoloogilise uurimistöö loa või uuringuloa taotleja või omaja esitada selle määrusega kehtestatud nõuetest erinevaid nõudeid.
- (4) Nõuded käesoleva paragrahvi lõikes 2 nimetatata loodusliku kivimi, setendi, vedeliku või gaasi omaduste kohta maavarana arvelevõtmiseks määrab valdkonna eest vastutav minister käesoleva seaduse § 32 lõike 4 kohase taotluse saamisel, kaasates vajaduse korral eksperdi. Eksperdi kaasamise kulud tasub üldgeoloogilise uurimistöö või uuringuloa taotleja. Nõuete määramise ajaks loa andmise menetlus peatub.

§ 28. Maavaravaru kategooriad

- (1) Arvele võetud maavara kogus (edaspidi *maavaravaru*) jaguneb olenevalt uurituse detailsusest tarbevaruks ja reservvaruks. Maardlaga piirneval alal võidakse üldgeoloogilise uurimistöö tulemusel määrata prognoosvaru.
- (2) Tarbevaru on maavaravaru, mille geoloogilise uurituse detailsus võimaldab saada maavaravaru kaevandamiseks ja kasutamiseks vajalikud andmed. Tarbevaru võetakse arvele geoloogilise uuringu alusel.
- (3) Reservvaru on maavaravaru, mille geoloogilise uurituse detailsus võimaldab saada vajalikud andmed maavaravaru perspektiivi hindamiseks ja edasise geoloogilise uuringu suunamiseks. Reservvaru võetakse arvele üldgeoloogilise uurimistöö või geoloogilise uuringu alusel.
- (4) Prognoosvaru eristatakse maardlaga piirneval alal väljaspool tarbe- ja reservvaru kontuuri või piirkonnas, kus maavarailmingute esinemise põhjal võib eeldada uue maardla olemasolu. Prognoosvaru võimaldab hinnata maardla maavaravaru suurendamise või uue maardla kindlaks tegemise võimalust ning on aluseks maavara otsingu ja geoloogilise uuringu suunamisel. Prognoosvaru ei võeta arvele.
- (5) Tarbevaru ja reservvaru jagunevad nende kasutamisevõimalikkuse ja majandusliku tähtsuse alusel aktiivseks ja passiivseks.
- (6) Maavaravaru on passiivne juhul, kui selle kaevandamine ja kasutamine on õigusaktide kohaselt keelatud või ei ole selle kaevandamine ja kasutamine keskkonnakaitse vajadusi arvestades võimalik. Muul juhul on maavaravaru aktiivne.
- (7) Põlevkivivaru aktiivseks või passiivseks eristamisel lähtutakse lisaks käesoleva paragrahvi lõikes 6 sätestatule ka majanduslikust aspektist, arvestades muuhulgas tootsa kihindi keskmist energiatootlust, kütteväärtust ja kihipaksust.
- (8) Põlevkivivaru majanduslikust aspektist lähtuvalt aktiivseks või passiivseks eristamise kriteeriumid kehtestab valdkonna eest vastutav minister käesoleva seaduse § 27 lõikes 2 nimetatud määrusega.
- (9) Tarbevaru ja reservvaru eristamise aktiivseks ja passiivseks otsustab keskkonnaregistri kande tegija, tuginedes üldgeoloogilise uurimistöö või geoloogilise uuringu tulemustele ja muule keskkonnaregistrikande tegemise ajal saada olevale teabele.
- (10) Kaevandamisloa taotleja või taotluse esitamisest huvitatud muu isiku avalduse alusel vaatab loa andja üle taotluses või avalduses märgitud varu eristamise aktiivseks või passiivseks ning kui määramise aluseks olnud asjaolud on muutunud, teeb keskkonnaregistrikande tegijale ettepaneku keskkonnaregistri andmete muutmiseks. Keskkonnaregistri andmete muutmise menetluse ajaks loa taotluse menetlus peatub.
- (11) Käesoleva paragrahvi lõikes 10 nimetatud avaldus tuleb esitada koos kaevandamisloa taotlusega või eraldi kirjaliku avaldusena, kui kaevandamisloa taotlust ei ole veel esitatud.

§ 29. Reservvaru kaevandatavaks ja kasutatavaks tunnistamine

(1) Kaevandamisloa taotluse esitamisest huvitatud isiku või kaevandamisloa taotleja avalduse alusel võib valdkonna eest vastutav minister või keskkonnaregistri maardlate nimistu volitatud töötleja, arvestades käesoleva seaduse § 27 lõigetes 2 ja 3 sätestatud, tunnistada täiendavat geoloogilist uuringut nõudmata reservvaru kaevandatavaks ja kasutatavaks maavaravaruks, kui on täidetud kõik järgmised tingimused:

- 1) maardla, milles reservvaru paikneb, on lihtsa ja ühtlase ehitusega;
- 2) reservvaru piirneb vahetult sama maavara tarbevaruga või paikneb tarbevaru lamamis või lasumis;
- 3) reservvaru kaevandatavaks ja kasutatavaks tunnistamise asjakohasust tõendab kaevandamine samas maardlas;
- 4) reservvaru asub maardla äärealal ja selle kaevandatavaks ja kasutatavaks tunnistamise eesmärk on maavara säästlik kasutamine.

(2) Kaevandamisloa taotluse menetlus peatub reservvaru kaevandatavaks ja kasutatavaks maavaravaruks tunnistamise menetluse ajaks kuni keskkonnaregistri andmete muutmiseni.

§ 30. Geoloogilise teabe säilitamine

(1) Üldgeoloogilise uurimistöö aruanne ja geoloogilise uuringu aruanne esitatakse keskkonnaregistri maardlate nimistu volitatud töötlejale esimesel võimalusel pärast aruande valmimist, kuid mitte hiljem kui 30 päeva pärast loa kehtivuse lõppemist.

(2) Kui üldgeoloogilise uurimistöö või geoloogilise uuringu aruanne sisaldab ettepanekut käesoleva seaduse § 26 lõikes 2 nimetatata kivimi, setendi, vedeliku või gaasi kohta registrikande tegemiseks, esitatakse aruanne käesoleva paragrahvi lõikes 1 sätestatud tähtaja jooksul keskkonnaregistri maardlate nimistu volitatud töötlejale ja Keskkonnaministeeriumile.

(3) Kui üldgeoloogiline uurimistöö või geoloogiline uuring või aruanne nende kohta ei vasta käesolevas seaduses ja selle alusel kehtestatud nõuetele, on keskkonnaregistri maardlate nimistu volitatud töötlejal ja Keskkonnaministeeriumil õigus nõuda aruande või selle koostamisel aluseks võetud andmete muutmist või täiendamist. Sellekohane nõue tuleb esitada 30 päeva jooksul aruande saamisest arvates.

(4) Üldgeoloogilise uurimistöö ja geoloogilise uuringu tegemisel saadud kivimmaterjali, puursüdamikke, proove ja muud geoloogilist teavet (edaspidi *kogutud materjal*) tuleb säilitada 30 päeva üldgeoloogilise uurimistöö ja geoloogilise uuringu aruandes esitatud ettepaneku osas otsuse tegemisest arvates.

(5) Keskkonnaregistri maardlate nimistu volitatud töötleja otsustab 30 päeva jooksul pärast aruandes esitatud ettepaneku osas otsuse tegemist, kas kogutud materjali tuleb säilitada keskkonnaregistris. Keskkonnaregistri maardlate nimistu volitatud töötleja nõudmisel annab loa omaja kogutud materjali volitatud töötlejale säilitamiseks keskkonnaregistri maardlate nimistu volitatud töötleja määratud ulatuses ja kohas.

(6) Loa omaja annab kogutud materjali üle koos pakendi ja etikettidega.

2. jagu

Üldgeoloogilise uurimistöö luba ja uuringuluba

§ 31. Üldgeoloogilise uurimistöö loa ja uuringuloa andja

Üldgeoloogilise uurimistöö loa ja uuringuloa annab Keskkonnaamet.

§ 32. Üldgeoloogilise uurimistöö loa ja uuringuloa taotlemine

(1) Üldgeoloogilise uurimistöö loa või uuringuloa saamiseks esitatakse loa andjale taotlus.

(2) Loa andja saadab üldgeoloogilise uurimistöö loa või uuringuloa taotluse arvamuse saamiseks viivitamata keskkonnaregistri maardlate nimistu volitatud töötlejale, kes annab oma arvamuse kirjalikult 10 päeva jooksul taotluse saamisest arvates.

(3) Loa andja saadab üldgeoloogilise uurimistöö loa või uuringuloa taotluse uuringuruumi ja selle teenindusala asukoha riigivara valitsejale, kes annab nõusoleku kinnisasja kasutamiseks või keeldub sellest 30 päeva jooksul taotluse saamisest arvates. Käesolevas lõikes sätestatud ei kohaldata jätkuvalt riigi omandis olevale maale.

(4) Loa andja saadab käesoleva seaduse § 26 lõikes 2 nimetamata kivimi, setendi, vedeliku või gaasi üldgeoloogilise uurimistöö loa või uuringuloa taotluse arvamuse saamiseks viivitamata valdkonna eest vastutavale ministrile, kes esitab oma arvamuse kirjalikult 30 päeva jooksul taotluse saamisest arvates.

(5) Loa andja saadab üldgeoloogilise uurimistöö loa või uuringuloa taotluse ning taotluse kohta tehtava otsuse eelnõu arvamuse saamiseks taotletava uuringuruumi asukoha kohaliku omavalitsuse üksusele, kes esitab oma arvamuse kirjalikult kahe kuu jooksul taotluse kohta tehtava otsuse eelnõu saamisest arvates.

(6) Loa andja saadab üldgeoloogilise uurimistöö loa või uuringuloa taotluse ning taotluse kohta tehtava otsuse eelnõu arvamuse saamiseks maavarade komisjonile, kes esitab oma arvamuse kirjalikult kahe kuu jooksul taotluse ja taotluse kohta tehtava otsuse eelnõu saamisest arvates.

(7) Loa andja saadab käesoleva seaduse § 26 lõikes 2 nimetamata kivimi, setendi, vedeliku või gaasi üldgeoloogilise uurimistöö loa või uuringuloa taotluse kohta tehtava otsuse eelnõu arvamuse saamiseks valdkonna eest vastutavale ministrile, kes esitab oma arvamuse 30 päeva jooksul taotluse kohta tehtava otsuse eelnõu saamisest arvates.

(8) Loa andja saadab põlevkivi, fosforiidi või metallitoorme otsinguks vajaliku üldgeoloogilise uurimistöö loa taotluse või põlevkivi, fosforiidi või metallitoorme uuringuks vajaliku uuringu loa taotluse ning taotluse kohta tehtava otsuse eelnõu arvamuse saamiseks ka majandus- ja taristuministrile ning vajaduse korral teistele asjaomastele riigiasutustele, kes esitavad oma arvamuse 30 päeva jooksul taotluse ja taotluse kohta tehtava otsuse eelnõu saamisest arvates.

§ 33. Üldgeoloogilise uurimistöö loa ja uuringuloa taotlus

(1) Üldgeoloogilise uurimistöö loa ja uuringuloa taotlus koosneb täidetud taotluse vormist, selle seletuskirjast ja graafilisest lisast.

(2) Üldgeoloogilise uurimistöö loa ja uuringuloa taotluse vormil märgitakse:

1) loa taotleja ja üldgeoloogilise uurimistöö või geoloogilise uuringu teostaja ärinimi,

registrikood ja aadress või nimi, isikukood ja aadress;

- 2) andmed uuringuruumi ja uuringuruumi teenindusala kohta, maavara otsingu korral maavara oletatava koguse kohta;
- 3) kui uuringuruum asub maardlal, märgitakse uuringuloa taotlusele andmed maardla ja maavara kohta;
- 4) andmed üldgeoloogilise uurimistöö või geoloogilise uuringu iseloomu ja mahu kohta.

(3) Üldgeoloogilise uurimistöö loa ja uuringuloa taotluse seletuskiri peab sisaldama:

- 1) üldgeoloogilise uurimistöö või geoloogilise uuringu lähteülesannet;
- 2) andmeid üldgeoloogilise uurimistöö või geoloogilise uuringu iseloomu ja mahu kohta;
- 3) üldgeoloogilise uurimistöö või geoloogilise uuringu kirjeldust;
- 4) lühikest ülevaadet uuringuruumi varasema uurituse kohta;
- 5) maavara otsingu või uuringu korral andmeid uuritava maavara kohta;
- 6) andmeid kasutatavate uurimismeetodite kohta;
- 7) andmeid üldgeoloogilise uurimistöö või geoloogilise uuringuga kaasneda võivate keskkonnanähtingute ja nende vähendamise meetmete kohta;
- 8) töö ajakava;
- 9) üldgeoloogilise uurimistöö loa või uuringuloa kättetoimetamise soovitatavat viisi ja kättetoimetamiseks vajalikke kontaktandmeid;
- 10) andmeid uurimistöö või uuringu käigus tekkivate kaevandamisjäätmete kohta.

(4) Üldgeoloogilise uurimistöö loa või uuringuloa taotluse graafilisele lisale märgitakse:

- 1) uuringuruumi ja uuringuruumi teenindusala piir;
- 2) olemasoleva maardla ja varem uuritud maavara plokkide kontuurid;
- 3) kehtivate uuringualade ja mäeeraldiste ning katastriüksuste piirid.

(5) Üldgeoloogilise uurimistöö loa või uuringuloa taotlusele lisatakse era- või munitsipaalmaal asuva uuringuruumi ja uuringuruumi teenindusala asukoha kinnisasja omaniku nõusolek viimase omandis oleva kinnisasja kasutamiseks.

(6) Kui uurimistöö või uuringu käigus tekib kaevandamisjäätmekava ning jäätmekava ladestamiskoht ei ole jäätmehoidla jäätmeseaduse § 35² tähenduses, tuleb üldgeoloogilise uurimistöö loa või uuringuloa taotlusele lisada kaevandamisjäätmekava. Jäätmekava koostamisel, esitamisel ja kinnitamisel lähtutakse jäätmeseaduse §-s 42¹ kehtestatud nõuetest.

(7) Üldgeoloogilise uurimistöö loa ja uuringuloa taotluse esitamise korra, vormi ning täpsustatud nõuded üldgeoloogilise uurimistöö loa ja uuringuloa taotluse kohta kehtestab valdkonna eest vastutav minister määrusega.

§ 34. Avatud menetlus

Maavara otsingu eesmärgil üldgeoloogilise uurimistöö loa ning uuringuloa andmine toimub avatud menetlusena, välja arvatud seadusega sätestatud juhul.

§ 35. Üldgeoloogilise uurimistöö loa või uuringuloa andmise menetlusest ilmselt puudutatud isikute teavitamine avatud menetluse korral

(1) Kui üldgeoloogilise uurimistöö loa ja uuringuloa taotlus vastab õigusaktidega sätestatud nõuetele, siis avatud menetluse korral teavitab üldgeoloogilise uurimistöö loa ja uuringuloa andja üldgeoloogilise uurimistöö loa ja uuringuloa taotluse esitamisest viivitamata vastavalt

haldusmenetluse seaduse §-dele 25–32 isikut, kelle õigusi üldgeoloogilise uurimistöö loa ja uuringuloa andmisega või selle andmisest keeldumisega võidakse rikkuda või kelle kohustusi puudutada.

(2) Muudest menetlusetappidest, välja arvatud loa andmisest või sellest keeldumisest, teavitatakse isikuid käesoleva paragrahvi lõikes 1 sätestatud viisil vaid siis, kui nad avaldavad sõnaselgelt selleks soovi.

(3) Käesoleva paragrahvi lõikes 1 sätestatud korras teavitamisel tuleb isikutele edastada käesoleva seaduse §-s 36 sätestatud teave.

(4) Käesolevat paragrahvi ei kohaldata, kui käesoleva paragrahvi lõikes 1 nimetatud isikute arv on suurem kui 100.

§ 36. Avalikkuse teavitamine üldgeoloogilise uurimistöö loa või uuringuloa andmise menetlusest avatud menetluse korral

(1) Kui üldgeoloogilise uurimistöö loa või uuringuloa taotlus vastab õigusaktidega sätestatud nõuetele, avaldab üldgeoloogilise uurimistöö loa või uuringuloa andja avatud menetluse korral üldgeoloogilise uurimistöö loa või uuringuloa taotluse esitamise kohta viivitamata teate, milles on märgitud:

- 1) loa taotleja nimi;
- 2) andmed kavandatava tegevuse asukoha kohta;
- 3) kavandatava tegevuse lühikirjeldus;
- 4) üldgeoloogilise uurimistöö või uuringuloa taotletav kehtivusaeg;
- 5) viide veebilehele, kus loa taotlus on kättesaadav;
- 6) igapäevane õigus osaleda avatud menetluses;
- 7) avatud menetluses tehtava otsuse eelnõu ning taotluse väljapaneku aeg ja koht, kui loa andmise otsustamiseks ei hinnata keskkonnamõju ning otsuse eelnõu on teate avaldamise ajaks valminud või selle valmimise aeg on teada;
- 8) ettepanekute ja vastuväidete (edaspidi *seisukoht*) ning küsimuste esitamise tähtaeg ja adressaat, juhul kui teates on avaldatud teave avaliku väljapaneku aja ja koha kohta;
- 9) asjakohane teave, kui teate avaldamise ajal on teada, et üldgeoloogilise uurimistöö loa või uuringuloa taotlust ja taotluse kohta tehtava otsuse eelnõu ei panda välja avalikkusele tutvumiseks.

(2) Käesoleva paragrahvi lõikes 1 nimetatud teade avaldatakse väljaandes Ametlikud Teadaanded. Teade avaldatakse vähemalt ühes üleriigilise levikuga ajalehes, kui üldgeoloogilise uurimistöö loaga või uuringuloaga lubatud tegevusega võib kaasneda oluline piirkondlik või üleriigiline keskkonnahäiring. Vajaduse korral võib teate avaldada kohalikus, maakonna või üleriigilise levikuga ajalehes ka muudel juhtudel.

(3) Kui üldgeoloogilise uurimistöö loa või uuringuloa taotlus vastab õigusaktidega sätestatud nõuetele, avaldab üldgeoloogilise uurimistöö loa või uuringuloa andja viivitamata oma veebilehel teate taotluse saamise kohta. Teates märgitakse vähemalt käesoleva paragrahvi lõike 1 punktides 1–3 ja 5 nimetatud andmed. Teade peab olema veebilehel kättesaadav kuni taotluse lahendamiseni.

(4) Valla- või linnavalitsus avaldab seitsme päeva jooksul üldgeoloogilise uurimistöö loa või uuringuloa taotluse saamisest arvates valla- või linnavalitsuse veebilehel lihtsalt

juurdepääsetava teate üldgeoloogilise uurimistöö loa või uuringuloa taotluse saamise kohta, milles märgitakse vähemalt käesoleva paragrahvi lõike 1 punktides 1–3 ja 5 nimetatud andmed ning viide internetis avaldatud andmetele. Teade peab olema veebilehel kättesaadav kuni taotluse lahendamiseni.

(5) Kui käesoleva paragrahvi lõikes 1 nimetatud teates ei ole avaldatud üldgeoloogilise uurimistöö loa või uuringuloa taotluse kohta tehtava otsuse eelnõu ja taotluse väljapaneku aega ega kohta või seisukoha ning küsimuste esitamise tähtaega ja adressaati, või teavet, et taotlust ja taotluse kohta tehtava otsuse eelnõu ei panda välja avalikkusele tutvumiseks, avaldatakse nende andmetega teade käesoleva paragrahvi lõigetes 2 ja 3 sätestatud korras viivitamata pärast otsuse eelnõu valmimist.

(6) Ajalehes avaldamise kulud tasub üldgeoloogilise uurimistöö loa või uuringuloa taotleja.

§ 37. Üldgeoloogilise uurimistöö loa või uuringuloa taotluse ja üldgeoloogilise uurimistöö loa või uuringuloa eelnõu avalik väljapanek avatud menetluse korral

(1) Üldgeoloogilise uurimistöö loa või uuringuloa taotluse ja taotluse kohta tehtava otsuse eelnõu paneb üldgeoloogilise uurimistöö loa või uuringuloa andja avalikkusele tutvumiseks välja haldusmenetluse seaduse §-s 48 sätestatud korras kavandatava tegevuse asukoha valla, linna või muu asula vähemalt ühes üldkasutatavas hoones või kohas, üldgeoloogilise uurimistöö loa või uuringuloa andja asukohas või kavandatava tegevuse asukohas. Üldgeoloogilise uurimistöö loa või uuringuloa andja määrab väljapaneku asukoha, arvestades kavandatava tegevuse keskkonnanahäiringu võimalikku ulatust ja suurust.

(2) Üldgeoloogilise uurimistöö loa või uuringuloa taotlust ja taotluse kohta tehtavat otsuse eelnõu ei panda käesoleva paragrahvi lõikes 1 nimetatud korras avalikkusele tutvumiseks, kui kavandatud tegevusega kaasneva keskkonnanahäiringu või keskkonnariski vähese tähtsuse tõttu puudub selleks piisav avalik huvi.

(3) Igatüel on õigus esitada üldgeoloogilise uurimistöö loa või uuringuloa andjale avalikkusele tutvumiseks välja pandud taotluse või taotluse kohta tehtava otsuse eelnõu asjus arvamusi ja küsimusi loa andja määratud tähtaja jooksul. Tähtaeg ei või olla lühem kui 14 päeva väljapanekust teatamisest arvates.

§ 38. Asja arutamine avalikul istungil ja avatud menetluse tulemuste arvesse võtmine

(1) Üldgeoloogilise uurimistöö loa või uuringuloa andmise võib otsustada ilma avalikul istungil arutamiset, välja arvatud juhul, kui üldgeoloogilise uurimistöö loaga või uuringuloaga lubatud tegevusega võib kaasneva oluline regionaalne või üleriigiline keskkonnanahäiring.

(2) Üldgeoloogilise uurimistöö loa või uuringuloa andja saab enne üldgeoloogilise uurimistöö loa või uuringuloa andmise otsustamist loa taotlejale avalikul väljapanekul ja arutelul esitatud seisukohad ja küsimused tutvumiseks ning nende kohta arvamuse avaldamiseks.

(3) Kui pärast avalikku väljapanekut üldgeoloogilise uurimistöö loa või uuringuloa taotlust või taotluse kohta tehtava otsuse eelnõu oluliselt muudetakse, võib üldgeoloogilise uurimistöö loa või uuringuloa andja avalikku väljapanekut korrata, arvestades, kuidas muudatused

eeldatavalt mõjutavad puudutatud isikute ja üldgeoloogilise uurimistöö loa või uuringuloa taotleja huve.

§ 39. Üldgeoloogilise uurimistöö loa ja uuringuloa andmise otsustamise tähtaeg

(1) Üldgeoloogilise uurimistöö loa ja uuringuloa andmine otsustatakse aasta jooksul nõuetekohase taotluse saamisest arvates, kui seadusega ei ole sätestatud teisiti.

(2) Loa andja võib pikendada käesoleva paragrahvi lõikes 1 sätestatud tähtaega, kui ilmnevad asjaolud, mis ei võimalda loa andmise otsustamist selle tähtaja jooksul.

§ 40. Üldgeoloogilise uurimistöö loa ja uuringuloa saamise õigus

(1) Riigi omandis oleva maapõue osa üldgeoloogilise uurimistöö loa, mille eesmärk on maavara otsing, ja uuringuloa saamise eesõigus on sellel, kes taotluse esimesena esitas.

(2) Maapõue osale, mille uurimiseks on uuringuluba antud, ei anta üldgeoloogilise uurimistöö luba, mille eesmärk on maavara otsing, ega uuringuluba teisele isikule.

(3) Maapõue osale, mille uurimiseks on maavara otsingu eesmärgil üldgeoloogilise uurimistöö luba antud, ei anta uuringuluba teisele isikule.

(4) Maapõue osale, mille uurimiseks on maavara otsingu eesmärgil üldgeoloogilise uurimistöö luba antud, võib anda üldgeoloogilise uurimistöö loa teisele isikule juhul, kui see ei piira oluliselt varem antud loast tulenevate õiguste või kohustuste teostamist.

(5) Käesoleva paragrahvi lõikes 1 sätestatud juhul menetleb loa andja esimesena esitatud taotlust. Teised taotlused ja käesoleva paragrahvi lõigetes 2 ja 3 nimetatud taotlused tagastab loa andja läbi vaatamata.

§ 41. Üldgeoloogilise uurimistöö luba ja uuringuluba

(1) Üldgeoloogilise uurimistöö loale ja uuringuloale märgitakse:

1) loa omaja ja üldgeoloogilise uurimistöö või geoloogilise uuringu teostaja ärinimi, registrikood ja aadress või nimi, isikukood ja aadress;

2) loa kehtivusaeg;

3) üldgeoloogiliseks uurimistööks või geoloogiliseks uuringuks vajaliku uuringuruumi andmed ning selle teenindusala suurus ja asukoht;

4) üldgeoloogilise uurimistöö või geoloogilise uuringu iseloom ja maht, nagu puuraukude arv ja sügavus, geofüüsikaliste uurimismeetodite nimetus ja ulatus;

5) maapõue kaitse tagamise ning keskkonnanahäiringute vähendamise meetmed.

(2) Üldgeoloogilise uurimistöö loa ja uuringuloa lahutamatu osa on loa taotluse graafiline lisa, mida loa andmise menetluse käigus vastavalt vajadusele muudetakse. Kui on nõutav kaevandamisjäätmekava esitamine, on üldgeoloogilise uurimistöö või uuringuloa lahutamatu osa ka jäätmeseaduse §-ga 42¹ kehtestatud nõuete kohaselt koostatud ja kinnitatud jäätmekava.

(3) Üldgeoloogilise uurimistöö lubadega ühele isikule sama maavara otsinguks antavate uuringuruumide territoorium ei tohi olla kokku suurem kui 100 ruutkilomeetrit.

(4) Üldgeoloogilise uurimistöö luba ja uuringuluba antakse kuni viieks aastaks.

(5) Üldgeoloogilise uurimistöö loa ning uuringuloa vormi kehtestab valdkonna eest vastutav minister määrusega.

§ 42. Üldgeoloogilise uurimistöö loa ja uuringuloa andmisest keeldumine

(1) Üldgeoloogilise uurimistöö loa ja uuringuloa andmisest keeldutakse, kui:

1) loa taotlejal ei ole uuringuruumi ja selle teenindusala asukoha omaniku nõusolekut kinnisasja kasutamiseks või puudub riigivara valitseja nõusolek;

2) tegevusega kaasneb keskkonnoaht, mida ei ole võimalik vältida, välja arvatud juhul, kui huvi üldgeoloogilise uurimistöö loa ja uuringuloa andmiseks on ülekaalukas ja tegevusel puudub mõistlik alternatiiv ning ohu vähendamiseks on võetud meetmed;

3) üldgeoloogilist uurimistööd või geoloogilist uuringut soovitakse teha alal, kus see on keelatud;

4) luba taotletakse maapõue osale, mille kasutamiseks on teine isik juba esitanud kaevandamisloa taotluse või mille kasutamiseks on kaevandamisloa teisele isikule juba antud;

5) üldgeoloogilise uurimistöö luba taotletakse maapõue osale, mille kasutamiseks on teisele isikule juba antud maavara otsinguks üldgeoloogilise uurimistöö luba ja taotletava loa andmine piiraks oluliselt varem antud loast tulenevate õiguste või kohustuste teostamist;

6) ilmneb, et loa taotleja on teadlikult esitanud taotluses valeandmeid või võltsitud dokumente;

7) loa andmine on vastuolus riigi huviga;

8) kohaliku omavalitsuse üksus ei ole nõus maavara otsingu eesmärgil üldgeoloogilise uurimistöö loa või uuringuloa andmisega;

9) taotlejal on rohkem kui üks kehtiv karistus käesolevas seaduses või selle alusel antud õigusaktides üldgeoloogilise uurimistöö, geoloogilise uuringu või kaevandamise kohta kehtestatud nõuete rikkumise eest või kaevandamisjäätmete käitlemise nõuete eiramise eest ja selle andmed ei ole karistusregistrist kustutatud;

10) tööd taotletava üldgeoloogilise uurimistöö loa või uuringuloa alusel võivad oluliselt ebasoodsalt mõjutada kaitstavat loodusobjekti või loodusobjekti, mille kaitse alla võtmise menetluse on pädev asutus algatanud, ja seda ebasoodsat mõju ei saa muul viisil vältida kui loa andmisest keeldumisega.

(2) Kui kohaliku omavalitsuse üksus ei ole nõus maavara otsingu eesmärgil üldgeoloogilise uurimistöö loa või uuringuloa andmisega, võib loa andja taotleja ettepanekul taotleda loa andmise nõusolekut Vabariigi Valitsuselt. Vabariigi Valitsus annab loa andmiseks nõusoleku, kui selleks on riigi huvi.

(3) Loa andja võib keelduda käesoleva paragrahvi lõikes 2 sätestatud Vabariigi Valitsuse nõusoleku taotlemisest, kui valdkonna eest vastutava ministri hinnangul loa andmiseks riigi huvi ilmselgelt puudub.

§ 43. Üldgeoloogilise uurimistöö loa ja uuringuloa andmise teatavaks tegemine

(1) Üldgeoloogilise uurimistöö luba ja uuringuluba või loa andmisest keeldumise otsus toimetatakse loa taotlejale ja teistele isikutele, kelle õigusi üldgeoloogilise uurimistöö luba ja uuringuluba või selle andmisest keeldumise otsus piirab, kätte vastavalt haldusmenetluse

seaduse §-dele 25-30 ja 32.

(2) Kui käesoleva paragrahvi lõikes 1 nimetatud isikute arv on suurem kui 100, toimetatakse üldgeoloogilise uurimistöö luba, uuringuluba või loa andmisest keeldumise otsus kätte ainult loa taotlejale.

(3) Lisaks käesoleva paragrahvi lõikes 1 sätestatule avaldatakse üldgeoloogilise uurimistöö loa ja uuringuloa andmise või selle andmisest keeldumise teade väljaandes Ametlikud Teadaanded. Teade avaldatakse vähemalt ühes üleriigilise levikuga ajalehes, kui üldgeoloogilise uurimistöö loa või uuringuloaga lubatud tegevusega võib kaasneda oluline piirkondlik või üleriigiline keskkonnanäring. Vajaduse korral võib teate avaldada ka kohalikus, maakonna või üleriigilise levikuga ajalehes ka muudel juhtudel.

(4) Käesoleva paragrahvi lõikes 3 nimetatud teade üldgeoloogilise uurimistöö loa ja uuringuloa andmise kohta peab sisaldama järgmisi andmeid:

- 1) loa saaja ärinime või nime;
- 2) andmeid tegevuse kohta;
- 3) maardla nimetust, kui uuring toimub maardlas;
- 4) tegevuse ning sellega kaasneva võimaliku keskkonnanäringu lühikirjeldust;
- 5) loa kehtivuse aega;
- 6) andmeid selle kohta, kus saab üldgeoloogilise uurimistöö loaga või uuringuloaga ja otsuse aluseks olnud andmetega tutvuda.

(5) Käesoleva paragrahvi lõikes 3 nimetatud teade üldgeoloogilise uurimistöö loa ja uuringuloa andmisest keeldumise kohta peab sisaldama loa taotleja ärinime või nime, andmeid selle kohta, kus saab otsuse ja selle aluseks olnud andmetega tutvuda, ning käesoleva paragrahvi lõike 4 punktides 2 ja 3 nimetatud andmeid.

3. jagu

Üldgeoloogilise uurimistöö loa ja uuringuloa muutmine ja kehtetuks tunnistamine ning üldgeoloogilise uurimistöö ja uuringuloa ümberregistreerimine

§ 44. Üldgeoloogilise uurimistöö loa ja uuringuloa muutmine

(1) Üldgeoloogilise uurimistöö luba ja uuringuluba muudetakse, kui:

- 1) käesoleva seaduse § 41 lõike 1 punktis 1 nimetatud andmed on muutunud;
- 2) loaga lubatud tegevusega kaasneb keskkonnaoht või oluline keskkonnanäring ning huvi loa muutmata jätmise vastu ei ole ülekaalukas;
- 3) loa andjal oleks olnud õigus jätta luba andmata hiljem muutunud asjaolude või keskkonnanäringu suuruse muutumise tõttu või hiljem muutunud õigusnormi alusel ning loa muutmist õigustab keskkonna ulatuslikuma kaitse vajadus või muu huvi, mis kaalub üles isiku usalduse loa kehtima jäämise vastu;
- 4) kaevandamisjäätmekava muutmise või uue jäätmekava esitamise tõttu on vaja loale märgitud nõudeid muuta.

(2) Üldgeoloogilise uurimistöö loa ja uuringuloa andja võib luba muuta juhul, kui:

- 1) ilmneb, et luba oli selle andmise ajal õigusvastane;
- 2) loaga määratud nõuete aluseks olnud õigusnormid on muutunud;
- 3) loa omaja on esitanud selleks põhjendatud taotluse.

(3) Üldgeoloogilise uurimistöö loa ja uuringuloa muutmise otsustatakse avatud menetluseta järgmistel juhtudel:

- 1) kui üldgeoloogilise uurimistöö loa ja uuringuloa muutmise ei mõjuta keskkonnamõju suurust, loa muutmisel ei toimu keskkonnamõju hindamist ning puudub muu oluline avalik huvi avatud menetluse korraldamiseks;
- 2) kui menetluse kiirem toimumine on vajalik keskkonnaohu vältimiseks;
- 3) käesoleva paragrahvi lõike 1 punktis 1 sätestatud juhul.

§ 45. Üldgeoloogilise uurimistöö loa ja uuringuloa kehtetuks tunnistamine

(1) Üldgeoloogilise uurimistöö loa või uuringuloa andja tunnistab loa kehtetuks, kui:

- 1) loa omaja taotleb loa kehtetuks tunnistamist;
- 2) loa omaja sureb ja loaga lubatud tegevus on seotud loa omaja isikuga või loa omaja õigusvõime lõpeb ilma õigusjärgluseta;
- 3) üldgeoloogilist uurimistööd või geoloogilist uuringut ei alustata ühe aasta jooksul loa kehtivuse algusest arvates;
- 4) ilmneb, et loa omaja on teadlikult esitanud taotluses valeandmeid või võltsitud dokumente;
- 5) nõutavat kaevandamisjäätmekava ei ole esitatud või esitatud jäätmekava ei vasta nõuetele ning puudused jäetakse selleks antud tähtaja jooksul kõrvaldamata;
- 6) kaevandamisjäätmekava käitlemine ei vasta kaevandamisjäätmekavale;
- 7) jäätmeseaduse § 73 lõike 2 punkti 8 kohaselt peab loa omajal olema ka jäätmeluba, kuid kehtiv jäätmeluba puudub.

(2) Üldgeoloogilise uurimistöö loa või uuringuloa andja võib loa kehtetuks tunnistada:

- 1) käesoleva seaduse §-s 44 sätestatud alustel, kui avalikku või kolmanda isiku huvi ei ole võimalik loa muutmise tõhusalt kaitsta;
- 2) kui loa omaja ei täida loaga või õigusaktiga sätestatud nõudeid ja loa kehtetuks tunnistamist nõuab oluline avalik huvi või loa omajat on sellise rikkumise eest karistatud.

(3) Üldgeoloogilise uurimistöö loa või uuringuloa kehtetuks tunnistamise korral peab loa omaja täitma loa saamisega võetud kohustused. Nende täitmata jätmise korral on loa andjal õigus teha loa omajale ettekirjutus koos hoiatusega. Ettekirjutuse hoiatuses märgitud tähtjaks täitmata jätmise korral kohaldatakse sunnivahendit asendustäitmise ja sunniraha seaduses sätestatud korras.

§ 46. Üldgeoloogilise uurimistöö loa ning uuringuloa ümberregistreerimine

(1) Üldgeoloogilise uurimistöö loa või uuringuloa andja võib üldgeoloogilise uurimistöö loa või uuringuloa loa omaja ja üldgeoloogilise uurimistöö luba või uuringuluba saada sooviva isiku ühisel taotlusel registreerida loa ümber teisele isikule. Loa ümberregistreerimisega lähevad loa uuele omajale üle kõik loaga seotud õigused ja kohustused. Luba loovutatakse koos üldgeoloogilise uurimistöö või geoloogilise uuringu käigus saadud geoloogilise informatsiooniga.

(2) Käesoleva paragrahvi lõikes 1 nimetatud taotlusele lisatakse uuringuruumi ja teenindusala kasutamise õigust tõendavad dokumendid.

(3) Üldgeoloogilise uurimistöö luba või uuringuluba ei registreerita ümber, kui esineb alus loa andmisest keeldumiseks.

(4) Senise üldgeoloogilise uurimistöö loa või uuringuloa omaja õigused ja kohustused loetakse lõppenuks loa ümberregistreerimise päevast arvates.

(5) Üldgeoloogilise uurimistöö või uuringu tegemise õigus tekib loa ümberregistreerimisele järgneval tööpäeval, kui taotlusest ei tulene hilisem tähtaeg, või pärast maa kasutamise õiguse saamist, kui see omandatakse pärast loa ümberregistreerimist. Üldgeoloogilise uurimistöö loa või uuringuloaga seotud kohustused lähevad üle loa ümberregistreerimisel.

(6) Üldgeoloogilise uurimistöö loa või uuringuloa ümberregistreerimine tähendab loal loa omaja andmete ja vajadusel uuringu teostaja andmete muutmist. Ümberregistreerimise menetlust ei toimu avatud menetlusena.

(7) Üldgeoloogilise uurimistöö loa või uuringuloa ümberregistreerimisel loetakse loa saaja suhtes siduvaks ka loa lisaks olev kaevandamisjäätmekava ja graafilised lisad.

4. peatükk KAEVANDAMINE

1. jagu Üldsätted

§ 47. Kaevandamisõigus

(1) Kaevandamiseks peab olema keskkonnaluba (edaspidi *kaevandamisluba*), kui käesolev seadus ei sätesta teisiti.

(2) Kui käesolev seadus ei sätesta teisiti, tohib kaevandada ainult maavara, mis on aktiivse tarbevaruna arvele võetud või aktiivse reservvaruna kaevandatavaks ja kasutatavaks tunnistatud.

(3) Kaevandamisloa omajal on loa alusel õigus:

- 1) valmistada mäeeraldis ette maavara looduslikust seisundist eemaldamiseks;
- 2) eemaldada mäeeraldise teenindusmaal väljaspool mäeeraldise piire kivimit või setendit üksnes mullakaitse nõuete täitmiseks ning kraavide, settebasseinide ja teede rajamiseks;
- 3) eemaldada mäeeraldise piires maavara looduslikust seisundist;
- 4) ladestada mäeeraldisel ja selle teenindusmaal kaevist, arvestades jäätmeseaduses ja selle alusel kehtestatud asjakohaseid nõudeid;
- 5) korraldada kaevisse vedu mäeeraldise ja mäeeraldise teenindusmaa piires;
- 6) valmistada kaevis ette edasiseks töötlemiseks või kasutamiseks;
- 7) teha mäeeraldise piires täiendavaid geoloogilisi uuringuid uuringuloata.

(4) Kui kaevandamisega kaasneb üks või mitu keskkonnaseadustiku üldosa seaduse § 41 lõikes 1 nimetatud tegevust, mis samuti vajavad keskkonnaluba, antakse nendeks tegevusteks üks keskkonnaluba.

§ 48. Kaevandamise üldnõuded

(1) Kaevandamisel tuleb rakendada vajalikke meetmeid keskkonnaohu vältimiseks ja

kohaseid meetmeid keskkonnariski vähendamiseks.

(2) Kaevandaja on kohustatud rakendama abinõusid keskkonnakahjustuste prognoosimiseks ja ennetamiseks, tekkinud keskkonnakahjustuste likvideerimiseks või leevendamiseks ning kaevandamisjärgsete võimalike keskkonnanahäiringute tekkimise jälgimiseks.

(3) Kaevandada ei tohi:

- 1) Kaitseväe ja Kaitseliidu harjutusaladel, lasketiirus ja laskepaigas;
- 2) piiriribal;
- 3) kalmistul;
- 4) muul alal, kus majandustegevus või liikumine on keelatud.

(4) Kaitseminister võib eriliste asjaolude ilmnemisel anda nõusoleku kaevandamiseks Kaitseväe või Kaitseliidu harjutusalal.

(5) Käesoleva paragrahvi lõikes 4 nimetatud nõusoleku kaevandamisloa andmiseks küsib loa andja.

§ 49. Mullakaitse nõuded

(1) Kaevandamine ei tohi põhjustada mulla hävimist.

(2) Kaevandamisega seotud ehitiste piiresse jääv ja katendis olev muld tuleb eemaldada.

(3) Mäeeraldise teenindusmaa piirest eemaldatud mulda tohib kaevandamisloa omaja:

- 1) ajutiselt ladestada mäeeraldise teenindusmaa piires;
- 2) kasutada talle antud loa alusel kaevandatud maa korrastamiseks;
- 3) võõrandada või kasutada väljaspool mäeeraldise teenindusmaad.

§ 50. Turba kaevandamine

(1) Kaevandamisluba saab taotleda turba kaevandamiseks üksnes kaevandamisega rikutud ja mahajäetud turbaalal või kaevandamiseks sobivate turbaalade nimekirja kantud turbamaardlal või selle osal.

(2) Kaevandamiseks sobivate turbaalade nimekirja kantakse turbamaardla või selle osa, mis on inimtegevusest mõjutatud ja mis ei oma eeldatavalt looduskaitseväärtust.

(3) Kaevandamiseks sobivate turbaalade nimekirja kantud turbamaardlal või selle osal antakse kaevandamisluba turba kaevandamise aastamäära piires.

(4) Turba kaevandamisloa andmisel antakse mäeeraldis maavara lamamini.

(5) Kaevandamisega rikutud mahajäetud turbaalade nimekirja kehtestab valdkonna eest vastutav minister määrusega.

(6) Kaevandamiseks sobivate turbaalade nimekirja kehtestab valdkonna eest vastutav minister määrusega.

§ 51. Põlevkivi ja turba kaevandamise aastamäär

- (1) Põlevkivi ja turba kaevandamise aastamäär on kalendriaastas kõigi lubade alusel kokku maksimaalselt kaevandada lubatud põlevkivi või turba kogus.
- (2) Põlevkivi ja turba kaevandamise aastamäära kehtestab Vabariigi Valitsus määrusega.
- (3) Vabariigi Valitsus vaatab põlevkivi arengukavas esitatud põhimõtteid arvestades põlevkivi kaevandamise aastamäära suuruse uuesti üle vastavalt vajadusele, ent vähemalt kord iga viie aasta tagant uue põlevkivi arengukava jõustumisest arvates. Vajaduse korral määrab Vabariigi Valitsus määrusega uue põlevkivi kaevandamise aastamäära.

§ 52. Maavarade strateegilised dokumendid

- (1) Põlevkivi valdkonna strateegiliseks arendamiseks koostatakse põlevkivi riiklik arengukava.
- (2) Ehitusmaavarade valdkonna strateegiliseks arendamiseks koostatakse ehitusmaavarade riiklik arengukava.
- (3) Käesoleva paragrahvi lõigetes 1 ja 2 nimetatud riiklike arengukavade koostamist korraldab Keskkonnaministeerium.
- (4) Põlevkivi riikliku arengukava kinnitab Riigikogu.
- (5) Ehitusmaavarade riikliku arengukava kinnitab Vabariigi Valitsus.

2. jagu

Kaevandamisloa taotlemine ning kaevandamisloa andmine ja andmisest keeldumine, kaevandamisloa kehtivuse aeg ja kaevandamisõiguse tasu

§ 53. Kaevandamisloa andja

Kaevandamisloa andja on Keskkonnaamet.

§ 54. Kaevandamisloa taotlemine

- (1) Kaevandamisloa saamiseks esitab taotleja kaevandamisloa andjale taotluse.
- (2) Loa andja saadab kaevandamisloa taotluse arvamuse saamiseks viivitamata keskkonnaregistri maardlate nimistu volitatud töötlejale, kes annab oma arvamuse kirjalikult 10 päeva jooksul taotluse saamisest arvates.
- (3) Loa andja saadab käesoleva seaduse § 26 lõikes 2 nimetatata kivimi, setendi, vedeliku või gaasi kaevandamisloa taotluse arvamuse saamiseks viivitamata valdkonna eest vastutavale ministrile, kes annab oma arvamuse kirjalikult 30 päeva jooksul taotluse saamisest arvates.
- (4) Loa andja saadab kaevandamisloa taotluse ning taotluse kohta tehtava otsuse eelnõu arvamuse saamiseks kavandatava kaevandamiskoha kohaliku omavalitsuse üksusele, kes esitab oma arvamuse kirjalikult kahe kuu jooksul taotluse kohta tehtava otsuse eelnõu

saamisest arvates.

(5) Loa andja saadab kaevandamisloa taotluse ning taotluse kohta tehtava otsuse eelnõu arvamuse saamiseks maavarade komisjonile, kes esitab oma arvamuse kirjalikult kahe kuu jooksul taotluse ja taotluse kohta tehtava otsuse eelnõu saamisest arvates.

(6) Loa andja saadab käesoleva seaduse § 26 lõikes 2 nimetatata kivimi, setendi, vedeliku või gaasi kaevandamisloa taotluse kohta tehtava otsuse eelnõu arvamuse saamiseks valdkonna eest vastutavale ministrile, kes annab oma arvamuse 30 päeva jooksul taotluse kohta tehtava otsuse eelnõu saamisest arvates.

(7) Loa andja saadab põlevkivi, fosforiidi või metallitoorme kaevandamisloa taotluse ning taotluse kohta tehtava otsuse eelnõu arvamuse saamiseks ka majandus- ja taristuministrile ning vajaduse korral teistele asjasse puutuvatele riigiasutustele, kes annavad oma arvamuse 30 päeva jooksul taotluse ja taotluse kohta tehtava otsuse eelnõu saamisest arvates.

§ 55. Kaevandamisloa taotlus

(1) Kaevandamisloa taotlus koosneb täidetud taotluse vormist, selle seletuskirjast ja graafilisest lisast.

(2) Kaevandamisloa taotluse vormil märgitakse lisaks keskkonnaseadustiku üldosa seaduse § 42 lõike 1 punktis 4 nimetatud andmetele:

- 1) taotleja ja kaevandaja nimi ja isiku- või registrikood ning aadress ja kontaktandmed;
- 2) andmed maardla, mäeeraldise ja mäeeraldise teenindusmaa kohta;
- 3) andmed maavara, sh kaevandatava maavara koguse kohta;
- 4) andmed kaevandamise aastamäära ja kaevandamise kestuse kohta;
- 5) andmed maavara kasutusala kohta.

(3) Kaevandamisloa taotluse seletuskiri peab sisaldama lisaks keskkonnaseadustiku üldosa seaduse § 42 lõike 1 punktides 3 ja 5–15 nimetatud andmetele teavet:

- 1) kasutada kavandatava tehnoloogia ja kavandatava kaevandamise keskkonnamõju võimaliku ulatuse kohta;
- 2) maapõues tekkivate võimalike muutuste ning keskkonnahäiringu ennetamiseks ja vähendamiseks rakendatavate abinõude kohta;
- 3) kaevandamisega rikutava maa edasise kasutamise otstarbe ning tehnilise ja bioloogilise korrastamise, korrastatava maa veerežiimi kujundamise ning korrastamistööde eeldatava maksumuse kohta;
- 4) kaevandamise käigus tekkivate kaevandamisjäätmete kohta;
- 5) veeseaduse §-des 3⁵–3⁷ sätestatud keskkonnamärgide saavutamisele kavandatava kaevandamise tõttu avalduva mõju uuringute sisu kohta ja nende uuringute loetelu;
- 6) veeseaduse § 3¹² lõike 1 punktides 1, 3 ja 4 sätestatud tingimuste täitmise kohta.

(4) Kaevandamisloa taotluse graafiline lisa koosneb taotletava mäeeraldise plaanist, geoloogilistest läbilõigetest ja korrastatud maa plaanist.

(5) Kaevandamisloa taotlusele peavad olema lisatud:

- 1) pealmaakaevandamiseks loa taotlemisel era- või munitsipaalmaal asuva mäeeraldise ja mäeeraldise teenindusmaa asukoha kinnisasja omaniku nõusolek tema omandis oleva kinnisasja kasutamiseks;

2) allmaakaevandamiseks loa taotlemisel era- või munitsipaalmaal asuva mäeeraldise teenindusmaa asukoha kinnisasja omaniku nõusolek tema omandis oleva kinnisasja kasutamiseks;

3) elektrooniliselt üldgeoloogilise uurimistöö aruanne või geoloogilise uuringu aruanne, kui see on olemas, milles esitatud ettepaneku alusel on tehtud otsus võtta arvele maavara, mille kaevandamiseks luba taotletakse.

(6) Kui kaevandamise käigus tekib kaevandamisjätmeid, mida ladustatakse mäeeraldise teenindusmaal, mis ei ole jäätmeoidla jäätmeseaduse § 35² tähenduses, tuleb taotlusele lisada kaevandamisjäätmekava. Jäätmekava koostamisel, esitamisel ja kinnitamisel lähtutakse jäätmeseaduse §-ga 42¹ kehtestatud nõuetest.

(7) Kui kaevandamisloa taotletakse maavara otsinguks antud kehtiva üldgeoloogilise uurimistöö või uuringuloaga määratud uuringuruumi piires või vähem kui aasta möödumisel sellise loa kehtivuse lõppemisest ja taotleja ei ole selle loa omaja, peab kaevandamisloa taotleja esitama selle üldgeoloogilise uurimistöö loa või uuringuloa omaja nõusoleku.

(8) Kaevandamisloa taotluse esitamise korra ning täpsustatud nõuded kaevandamisloa taotluse kohta kehtestab valdkonna eest vastutav minister määrusega.

§ 56. Kaevandamisloa andmise menetluse avalikustatavad andmed avatud menetluse korral ja keskkonnaloa teatavakstegemisel

Avalikkuse teavitamisel kaevandamisloa andmise menetlusest avatud menetluse korral ja kaevandamisloa teatavakstegemisel avalikustatakse lisaks keskkonnaseadustiku üldosa seaduse § 47 lõikes 1 ja § 58 lõikes 4 sätestatud andmetele ka kaevandaja nimi.

§ 57. Kaevandamisloa andmise otsustamise tähtaeg

(1) Kaevandamisloa andmisel ei kohaldata keskkonnaseadustiku üldosa seaduse § 49 lõikeid 1, 3 ja 4.

(2) Kaevandamisloa andmine otsustatakse aasta jooksul nõuetekohase taotluse saamisest arvates, kui seadusega ei ole sätestatud teisiti.

(3) Kui kaevandamisloa andmine otsustatakse ilma avatud menetluseta, antakse luba või keeldutakse selle andmisest 30 päeva jooksul nõuetekohase taotluse saamisest arvates, kui seadusega ei ole sätestatud teisiti.

(4) Loa andja võib pikendada käesoleva paragrahvi lõigetes 2 ja 3 sätestatud tähtaega, kui ilmnevad asjaolud, mis ei võimalda loa andmise otsustamist selle tähtaja jooksul.

§ 58. Kaevandamisloa saamise õigus

(1) Riigile kuuluva maavara kaevandamisloa saamiseks on eesõigus sellel alal selle maavara uuringuloa omajal uuringuloa kehtivuse ajal ja kuni aasta möödumisel sellise loa kehtivuse lõppemisest.

(2) Käesoleva paragrahvi lõikes 1 nimetatata juhul on riigile kuuluva maavara kaevandamiseks kaevandamisloa saamiseks õigustatud see isik, kes kaevandamisloa taotluse

esimesena esitas, kui käesolev seadus ei sätesta teisiti.

(3) Taotluse esitamise aega arvestatakse päeva täpsusega, vastavalt taotluse loa andjani jõudmise ajale.

(4) Maardla osale, millele kaevandamisloa on antud, ei anta kaevandamisloa teisele isikule.

(5) Eesõiguse olemasolul menetleb loa andja eesõigusega isiku taotlust. Käesoleva paragrahvi lõikes 2 sätestatud juhul menetleb loa andja esimesena esitatud taotlust. Teised taotlused, maavara kaevandamisloa saamise eesõigusega isikute taotlused ja käesoleva paragrahvi lõikes 4 nimetatud taotluse tagastab loa andja läbi vaatamata.

(6) Kui riigile kuuluvale samale maavarale samas maardla osas on käesoleva paragrahvi lõikes 2 sätestatud juhul esitanud kaevandamisloa taotluse samal päeval mitu isikut ja esitatud taotlusi ei saa samal ajal rahuldada, müüakse kaevandamisõigus enampakkumisel vastavalt käesoleva seaduse §-s 59 sätestatule.

§ 59. Kaevandamisõiguse enampakkumine

(1) Kaevandamisõigus müüakse enampakkumisel:

1) käesoleva seaduse § 58 lõikes 6 sätestatud juhul;

2) kui põlevkivi kaevandamisloa saamiseks on samale maardla osale esitanud kaevandamisloa saamise või põlevkivi mäeeraldise laiendamise taotluse mitu isikut ja ühelgi põlevkivi kaevandamisloa või põlevkivi mäeeraldise laiendamise taotlejal ei ole loa saamiseks eesõigust või taotlejal on loa saamiseks võrdne eesõigus.

(2) Kaevandamisõiguse enampakkumise eesmärk on välja selgitada taotleja, kelle taotlust loa andja edasi menetleb.

(3) Enampakkumise korraldab kaevandamisloa andja.

(4) Käesoleva paragrahvi lõike 1 punktis 2 sätestatud juhul korraldatakse enampakkumine, kui 60 päeva jooksul kaevandamisloa andmise või põlevkivi mäeeraldise laiendamise taotluse avalikustamisest arvates esitatakse samale või osaliselt kattuvale maardla osale teine kaevandamisloa saamise või põlevkivi mäeeraldise laiendamise taotlus.

(5) Loa andja avaldab enampakkumise korraldamise kohta teate vähemalt ühes üleriigilise levikuga ajalehes, Ametlikes Teadaannetes ja internetis oma veebilehel. Käesoleva seaduse § 58 lõikes 6 sätestatud juhul avaldab loa andja enampakkumise korraldamise kohta teate Ametlikes Teadaannetes ja internetis oma veebilehel. Teates tuleb märkida enampakkumise objekti andmed, alghind, enampakkumise aeg ja koht, tagatisraha suurus, enampakkumise korraldaja kontaktandmed, käesoleva paragrahvi lõike 1 punktis 2 sätestatud juhul täiendavate kaevandamisloa taotluste esitamise tähtaeg ja muud enampakkumise korraldamiseks olulised andmed.

(6) Käesoleva seaduse § 58 lõikes 6 sätestatud juhul korraldatakse enampakkumine viidatud lõikes nimetatud isikute vahel.

(7) Käesoleva paragrahvi lõike 1 punktis 2 sätestatud juhul korraldatakse enampakkumine põlevkivi kaevandamisloa saamiseks või põlevkivi mäeeraldise laiendamiseks võrdset

eesõigust omavate isikute vahel. Kui ühelgi põlevkivi kaevandamisloa või põlevkivi mäeeraldise laiendamise taotlejal ei ole loa saamiseks eesõigust, korraldatakse enampakkumine samale maardla osale kaevandamisloa taotluse või mäeeraldise laiendamise taotluse esitanud isikute vahel. Enampakkumine korraldatakse isikute vahel, kes on esitanud kaevandamisloa taotluse käesoleva paragrahvi lõikes 5 nimetatud teates märgitud tähtjaks.

(8) Enampakkumine korraldatakse nõuetekohaste taotluse vahel, millele ei rakendu käesolevast seadusest tulenevad kaevandamisloa andmisest keeldumise alused, mille esinemise hindamine on enampakkumise korraldamise ajal võimalik.

(9) Enampakkumise korraldamisel peatub kaevandamisloa taotluse menetlus kuni enampakkumise võitja väljakuulutamiseni või enampakkumise nurjunuks tunnistamiseni.

(10) Enampakkumisel osalemise eest võib loa andja kehtestada tagatisraha. Tagatisraha peab olema kõigile enampakkumisest osavõtjatele võrdne ning ei tohi olla suurem kui 1600 eurot. Pärast enampakkumise võitja selgumist teistele enampakkumises osalejatele tagatisraha tagastatakse. Tagatisraha tasaarveldatakse enampakkumise ostuhinnaga. Enampakkumise nurjanud isikule tagatisraha ei tagastata.

(11) Enampakkumine tunnistatakse nurjunuks, kui selle käigus, olenemata põhjustest, ei selgu enampakkumise võitja. Enampakkumise nurjanud taotleja taotlus tagastatakse 14 päeva jooksul pärast enampakkumise nurjunuks tunnistamist.

(12) Pärast enampakkumise võitja väljakuulutamist jätkab loa andja enampakkumise võitnud taotleja taotluse menetlemist. Teised taotlused tagastatakse taotlejatele 14 päeva jooksul pärast enampakkumise võitja väljakuulutamist.

(13) Enampakkumise nurjumise või võitja loobumise korral korraldatakse uus enampakkumine.

(14) Kaevandamisõiguse enampakkumise korra kehtestab valdkonna eest vastutav minister määrusega.

§ 60. Kaevandamisloa andmisest keeldumine

(1) Kaevandamisloa andmisest keeldutakse keskkonnaseadustiku üldosa seaduse § 52 lõike 1 punktis 1 ja punktides 3–10 sätestatud juhtudel.

(2) Kaevandamisloa andmisest keeldutakse ka siis, kui:

- 1) puudub käesoleva seaduse § 48 lõikes 4 nimetatud täiendav nõusolek;
- 2) sama maavara kaevandamiseks kõigi varem antud kaevandamislubade alusel kokku kaevandada lubatud kogused ületavad käesoleva seaduse §-s 51 nimetatud kaevandamise aastamäära või kui loa andmise korral see ületatakse;
- 3) mäeeraldise piiridesse jääva kaevandatava maavara kogus on suurem, kui taotluses märgitud maavara kaevandamise keskmist aastamäära või kaevandamise maksimaalset aastamäära aluseks võttes loa kehtivuse ajal maavara kaevandada suudetakse;
- 4) taotletava kaevandamisloa alusel tehtavad tööd piiraksid varem antud kaevandamisloast tulenevate õiguste või kohustuste teostamist;
- 5) 60 päeva jooksul kaevandamisloa taotluse avalikustamisest arvates esitatakse samale või osaliselt kattuvale maardla osale mäeeraldise laiendamise taotlus;

- 6) kaevandamise mõjupiirkonnas ei ole kavandatud teise, keskkonnaregistrisse kantud, loa alusel kaevandamisele mittekuuluva maavara kasutuskõlblikuna säilitamine;
- 7) luba taotletakse selliselt, et mäeeraldisest jääb välja osa maavarast, mille hilisem iseseisev kasutamine ei ole majanduslikult põhjendatud, ja selle maavara osa mäeeraldisest välja jätmise ei tulene seadusest ega ole vajalik vara või keskkonna kaitseks;
- 8) kaevandatud maad ei ole võimalik mõistlike kulutustega kasutamiskõlblikuks korrastada;
- 9) kaevandamine on vastuolus riigi huviga;
- 10) kohaliku omavalitsuse üksus ei ole nõus kaevandamisloa andmisega;
- 11) taotlejal on rohkem kui üks kehtiv karistus käesoleva seaduse või selle alusel antud õigusaktiga kaevandamise kohta kehtestatud nõuete rikkumise eest või kaevandamisjäätmete käitlemise nõuete eiramise eest ja selle andmed ei ole karistusregistrist kustutatud;
- 12) taotletava kaevandamisloa alusel tehtavad tööd võivad oluliselt ebasoodsalt mõjutada kaitstavat loodusobjekti või loodusobjekti, mille kaitse alla võtmise menetluse on pädev asutus algatanud, ja seda ebasoodsat mõju ei saa muul viisil vältida kui loa andmisest keeldumisega;
- 13) kaevandamine takistab veeseaduse §-des 3⁵–3⁷ sätestatud pinnavee ja põhjavee kaitse eesmärkide saavutamist ja veeseaduse § 3¹² lõike 1 punktides 1, 3 ja 4 sätestatud tingimused ei ole täidetud.

(3) Kui kohaliku omavalitsuse üksus ei ole nõus kaevandamisloa andmisega, võib loa andja taotleja ettepanekul taotleda loa andmiseks nõusolekut Vabariigi Valitsuselt. Vabariigi Valitsus annab loa andmiseks nõusoleku, kui selleks on riigi huvi.

(4) Loa andja võib keelduda käesoleva paragrahvi lõikes 3 sätestatud Vabariigi Valitsuse nõusoleku taotlemisest, kui valdkonna eest vastutava ministri hinnangul riigi huvi loa andmiseks ilmselgelt puudub.

§ 61. Kaevandamisloa sisu

(1) Lisaks keskkonnaseadustiku üldosa seaduse § 53 lõike 1 punktis 1 ja punktides 3–13 sätestatule märgitakse kaevandamisloas:

- 1) kaevandaja nimi ja isikukood või registrikood;
- 2) loa omaja ja kaevandaja aadress ja kontaktandmed;
- 3) mäeeraldise asukoht ja maavara, sh kaevandatava maavara, kogus;
- 4) mäeeraldise suurus;
- 5) maavara kaevandamiseks vajaliku mäeeraldise teenindusmaa suurus ja asukoht;
- 6) maavara kasutusala;
- 7) kaevandamise keskmine aastamäär või kaevandamise maksimaalne aastamäär;
- 8) korrastatava maa kasutamise otstarve;
- 9) meetmed, mis seatakse maapõue kaitse ja maavara ratsionaalse kasutamise tagamiseks ning kaevandamisest inimese tervisele, varale ja keskkonnale tuleneva keskkonnahäiringu vähendamiseks.

(2) Lisaks käesoleva paragrahvi lõikes 1 nimetatule võib kaevandamisloas märkida:

- 1) meetmed selliste kaevandamisega kaasnevate negatiivsete tagajärgede kõrvaldamiseks, mis võivad eeldatavasti kaevandamisel tekkida, ning kõrvaldamise meetmed on loa andja hinnangul määratavad ja mõistlikud;
- 2) tegevuse juures rakendatavad ohutusmeetmed ja õnnetuse tagajärgede leevendamise meetmed;
- 3) tegevuse alustamisel ja lõpetamisel rakendatavad tervise- ja keskkonnakaitsemeetmed;

- 4) keskkonnaseirenõuded;
- 5) loa andjale teabe esitamise nõuded;
- 6) muud kaevandamisloa kõrvaltingimused.

(3) Kaevandamisloa lahutamatu osa on graafiline lisa. Kui on nõutav kaevandamisjäätmekava esitamine, on ka jäätmeseaduse §-ga 42¹ kehtestatud nõuete kohaselt koostatud ja kinnitatud jäätmekava kaevandamisloa lahutamatu osa.

§ 62. Kaevandamise keskmine aastamäär

(1) Kaevandamise keskmine aastamäär (edaspidi *keskmine aastamäär*) on aastas keskmiselt kaevandatav maavara kogus, mille kaevandamisega tagatakse loa kehtivusaja jooksul mäeeraldise maavara ammendamine.

(2) Keskmine aastamäär määratakse kaevandamisloa taotluse alusel, arvestades kaevandatava maavara kogust, keskkonnanõudeid, kaevandamisel kasutatavat tehnoloogiat ning maa-ala korrastamisele kuluvat aega.

(3) Kui loa andja leiab, et keskmise aastamäära arvutamisel on eksitud, on tal õigus teha loa taotlejale ettepanek loa kehtivusaja korrigeerimiseks.

§ 63. Kaevandamise maksimaalne aastamäär

(1) Kaevandamise maksimaalne aastamäär (edaspidi *maksimaalne aastamäär*) on loa alusel maksimaalselt kaevandada lubatud maavara kogus aastas.

(2) Maksimaalne aastamäär määratakse turba ja põlevkivi kaevandamisel. Teiste maavarade kaevandamisel määratakse maksimaalne aastamäär, kui see on vajalik keskkonnanõuete täitmiseks. Maksimaalne aastamäär ei ole osaliselt ega tervikuna üle kantav teisele loale, kui käesolevas seaduses ei ole sätestatud teisiti.

(3) Turba kaevandamise loa omajal on õigus kaevandada maksimaalsest aastamäärast vähem kaevandatud maavara kogust järgmise kolme aasta jooksul. Vähem kaevandatud maavara tagantjärele kaevandamisel ei tohi jooksval aastal kaevandatav maavara summaarne kogus ületada keskkonnanõuete täitmiseks kehtestatud kaevandamise lubatud maksimaalset aastamäära, kui see on kaevandamisloaga määratud.

§ 64. Põlevkivi kaevandamise vähendatud aastamäär

(1) Kui kõikidele põlevkivi kaevandamise lubadele kantud maksimaalsete aastamäärade summa ületab põlevkivi kaevandamise aastamäära, vähendab valdkonna eest vastutav minister käskkirjaga iga põlevkivi kaevandamise loa omaja kõigi põlevkivi kaevandamise lubade maksimaalsete aastamäärade summat, määrates põlevkivi kaevandamise vähendatud aastamäära (edaspidi *vähendatud aastamäär*).

(2) Vähendatud aastamäär on loa omajale kõigi tema põlevkivi kaevandamise lubade kohta kokku määratud ühine lubadeülene maksimaalselt kaevandada lubatud põlevkivi kogus aastas.

(3) Vähendatud aastamäära leidmiseks määratakse iga loa omaja kõikidele põlevkivi kaevandamise lubadele kantud maksimaalsete aastamäärade summa osakaal protsentides

kõikide põlevkivi kaevandamise lubade maksimaalsete aastamäärade summast. Seejärel leitakse saadud osakaalule vastav osa põlevkivi kaevandamise aastamäärast.

(4) Kaevandamisloa omaja võib põlevkivi kaevandamise loa alusel kaevandada kuni loale kantud maksimaalse aastamäära täitumiseni, kuid ei tohi kõikide talle antud lubade alusel kokku ületada aastas käesoleva paragrahvi lõikes 1 nimetatud käskkirjas määratud vähendatud aastamäära.

(5) Põlevkivi kaevandamise loa omajad võivad leppida kokku põlevkivi kaevandamise lubadele kantud maksimaalsete aastamäärade summa vähendamises käesoleva paragrahvi lõikes 3 sätestatust erinevalt, tagades, et kokkuvõttes ei ületata põlevkivi kaevandamise aastamäära. Kokkuleppes peab olema määratud iga kokkuleppes osaleva isiku vähendatud aastamäär kokkuleppe kehtivusaja kestel. Juhul kui kokkuleppes ei osale kõik põlevkivi kaevandamise loa omajad, jaotatakse kokkuleppe alusel selles osalevatele põlevkivi kaevandamise loa omajatele käesoleva paragrahvi lõike 3 kohaselt määratud vähendatud aastamäärade summat.

(6) Käesoleva paragrahvi lõikes 5 nimetatud kokkuleppe sõlminud isikud esitavad selle kokkuleppe valdkonna eest vastutavale ministrile. Kui kokkuleppe vastab käesoleva paragrahvi lõikes 3 ja 5 nimetatud nõuetele, muudab valdkonna eest vastutav minister kokkuleppe alusel käesoleva paragrahvi lõikes 1 nimetatud käskkirja.

(7) Käesoleva paragrahvi lõikes 5 nimetatud kokkuleppe loetakse ennetähtaegselt lõppenuks, kui:

- 1) kokkuleppes osalevad isikud esitavad valdkonna eest vastutavale ministrile ühise kokkuleppe lõpetamise avalduse;
- 2) kokkuleppes osalevad isikud esitavad valdkonna eest vastutavale ministrile uue kokkuleppe;
- 3) lõpeb kokkuleppes osaleva isiku põlevkivi kaevandamise loa kehtivus;
- 4) kokkuleppes osaleva isiku põlevkivi kaevandamise luba vormistatakse ümber teise isiku nimele.

(8) Kui lõpeb vähendatud aastamäära arvutamise aluseks olnud loa või käesoleva paragrahvi lõikes 5 nimetatud kokkuleppe kehtivus, muudab valdkonna eest vastutav minister käesoleva paragrahvi lõikes 1 nimetatud käskkirja ja määrab vähendatud aastamäära käesoleva paragrahvi lõike 3 alusel uuesti.

§ 65. Kaevandatav maavara

(1) Mäeeraldises kaevandatava maavara kogus ei tohi olla suurem kui kaevandamise keskmise aastamäära või kaevandamise maksimaalse aastamäära ja kaevandamisloa aastateks ümberarvutatud kehtivusaja korrutis.

(2) Turba kaevandamise lubadele ei kohaldata käesoleva paragrahvi lõikes 1 sätestatud nõuet.

§ 66. Kaevandamisloa kehtivusaeg

(1) Kaevandamisloa antakse kuni 30 aastaks.

(2) Liiva, kruusa, järvelubja, järvemuda ja meremuda kaevandamiseks antakse

kaevandamisluba kuni 15 aastaks.

(3) Kui kaevandamisloa taotluse menetlemisel selgub, et maavara ei ole võimalik käesoleva paragrahvi lõigetes 1 või 2 sätestatud aja jooksul ammendada ja järelejääva maavara kaevandamine teise kaevandamisloa alusel on majanduslikult ebaotstarbekas, on loa andjal õigus anda luba kuni viie aasta võrra pikemaks ajaks.

§ 67. Kaevandamisloa kehtivusaja pikendamine

(1) Kui kaevandamisloa kehtivusaja jooksul ei ole maavara mäeeraldise piires täielikult ammendatud või kaevandatud maa ei ole korrastatud, pikendab loa andja loa omaja taotluse alusel loa kehtivust kokku kuni 10 aasta võrra. Turba kaevandamise lubade kehtivust võib pikendada kuni 30 aasta kaupa, kuni maavara ammendamiseni.

(2) Kaevandamisloa kehtivusaega võib pikendada, kui loa omaja on saanud taotluses nimetatud ajaks:

1) pealmaakaevandamisel era- või munitsipaalmaal mäeeraldise ja mäeeraldise teenindusmaa asukoha kinnisasja omaniku nõusoleku tema kinnisasja kasutamiseks;

2) allmaakaevandamisel era- või munitsipaalmaal mäeeraldise teenindusmaa asukoha kinnisasja omaniku nõusoleku tema kinnisasja kasutamiseks.

(3) Kaevandamisloa kehtivusaja pikendamise taotlusele lisatakse viimase markšeidermöödistuse dokumentatsioon koos maavara jääkvaru arvutusega.

(4) Turba kaevandamise loa kehtivusaja pikendamise taotlusele lisatakse kaevandamisloaga määratud mäeeraldise piirides asuva maavara jääkvaru arvutus.

(5) Kaevandamisloa pikendamise taotlus tuleb esitada vähemalt aasta enne loa kehtivusaja lõppemist. Kui kavandatava tegevusega võib eeldatavalt kaasneda oluline keskkonnamõju keskkonnamõju hindamise ja keskkonnajuhtimissüsteemi seaduse tähenduses, tuleb kaevandamisloa pikendamise taotlus esitada vähemalt kaks aastat enne loa kehtivusaja lõppemist. Sellest tähtajast hiljem esitatud taotluse jätab loa andja läbi vaatamata, kui taotluse esitamise tähtaega ei ennistata.

(6) Loa andja võib loa omaja taotlusel käesoleva paragrahvi lõikes 5 nimetatud tähtaja ennistada, kui tähtaeg on mööda lastud mõjuval põhjusel ja loa pikendamine loa kehtivusaja jooksul on võimalik. Käesoleva paragrahvi lõikes 5 nimetatud tähtaega ei ennistata, kui esialgselt taotluse esitamise tähtpäevast on möödunud rohkem kui kuus kuud.

(7) Kui kaevandamisloa pikendamise taotluse menetlemise käigus selgub, et kaevandamisloa pikendamise taotlust ei jõuta kaevandamisloa kehtivusaja jooksul lõpuni menetleda, pikeneb kaevandamisloa kehtivusaeg kaevandamisloa taotluse menetlemise lõpetamisele kuluvaks ajaks, kuid mitte rohkem kui kuueks kuuks.

(8) Kaevandamisloa kehtivusaja pikendamise korral muudetakse olemasolevat kaevandamisluba, muutes vastavalt vajadusele muid kaevandamisloale märgitud nõudeid.

§ 68. Mäeeraldise laiendamine

(1) Kaevandamisloa omajal on õigus laiendada mäeeraldist külgnevale või lahusolevale

mäeeraldisele, kui olemasoleva loaga antud kaevandavat maavara jätkub kuni viieks aastaks.

(2) Kui olemasoleva loaga antud kaevandavat maavara jätkub kuni kaheksaks aastaks ning mäeeraldise ja mäeeraldise teenindusmaa ettevalmistamine maavara looduslikust seisundist eemaldamiseks kestab loa omajast olenemata põhjustel kauem kui kolm aastat, on kaevandamisloa omajal õigus laiendada mäeeraldist külgnevale või lahusolevale mäeeraldisele.

(3) Mäeeraldist võib laiendada käesoleva paragrahvi lõigetes 1 ja 2 nimetatud tingimusi täitmata, kui mäeeraldise laiendamiseks on esitatud põhjendatud taotlus. Taotlus loetakse põhjendatuks muuhulgas juhul, kui mäeeraldise laiendamine on vajalik sellise maavara kaevandamiseks, mille hilisem iseseisev kasutamine ei ole majanduslikult põhjendatud.

(4) Mäeeraldist tohib laiendada ainult loale kantud mäeeraldisega samale keskkonnaregistri maardlate nimistu registrikaardile kantud maardla või maardla osa piires.

(5) Põlevkivi kaevandamisel laiendatakse mäeeraldist ainult sellekohase taotluse esitamise ajal kaevandamisloa omaja kehtivatele lubadele kantud põlevkivi kaevandamise maksimaalse aastamäära ja käesoleva seaduse § 64 lõikes 1 nimetatud käskkirjaga määratud vähendatud aastamäära piires.

(6) Mäeeraldise laiendamise menetlusele kohaldatakse kaevandamisloa andmise menetluse kohta sätestatud.

(7) Mäeeraldise laiendamise korral muudetakse olemasolevat kaevandamisluba, muutes vastavalt vajadusele kaevandamisloa kehtivust ja muid loale märgitud nõudeid. Kaevandamisloa kehtivusaja pikendamisel võetakse arvesse käesoleva seaduse § 67 lõike 1 sätestatud tähtaegu.

§ 69. Põlevkivi kaevandamise loa andmine uue mäeeraldise saamiseks

(1) Kui kaevandamisloa omajale vähemalt ühe kehtiva põlevkivi kaevandamise loaga antud kaevandavat maavara jätkub kuni kümneks aastaks ning kaevandamisloa omaja taotleb uut kaevandamisluba uue mäeeraldise saamiseks, menetletakse nimetatud taotlust eelisjärjekorras sama või osaliselt kattuva mäeeraldise kohta teiste isikute esitatud taotluste suhtes.

(2) Teiste isikute taotlused sama või osaliselt kattuva mäeeraldise kohta tagastatakse läbi vaatamata.

(3) Käesoleva paragrahvi lõikes 1 nimetatud tingimustel antakse põlevkivi kaevandamise luba ainult sellekohase taotluse esitamise ajal loa omaja kehtivatele lubadele kantud põlevkivi kaevandamise maksimaalse aastamäära piires.

§ 70. Kaevandamislubade liitmine

(1) Loa omaja soovil võib loa andja liita kõrvuti asetsevatele mäeeraldistele antud kaevandamisload, andes uue kaevandamisloa, millele on asjakohases ulatuses märgitud liidetud kaevandamislubadele kantud andmed.

(2) Liita võib ainult keskkonnaregistri maardlate nimistu samale registrikaardile kantud maardla või maardla osa kohta antud lube.

(3) Loa andja keeldub lubade liitmisest, kui see ei ole tehniliselt võimalik.

(4) Lubade liitmise tulemusena antava uue loa kehtivusajaks on kõige lühema kehtivusajaga liidetava loa kehtivusaeg.

(5) Kui lubade liitmisel ei tehta loa tingimustes muid muudatusi, kui lubade liitmisest tulenev muudatus maavara koguses, mäeeraldise ja selle teenindusmaa pindalas ning keskmises aastamääras ja uue loa tähtaeg on määratud vastavalt käesoleva paragrahvi lõikele 4, ei toimu avatud menetlust. Kui liidetavale loale on kantud maksimaalne aastamäär, peab lubade liitmisel toimuma avatud menetlus.

§ 71. Maavara kaevandamisõiguse tasu

Maavara kaevandamisõiguse tasu arvutatakse ja makstakse keskkonnatasude seaduse ja selle alusel kehtestatud õigusaktide järgi.

3. jagu

Kaevandamisloa muutmine, kehtivuse peatamine, kehtetuks tunnistamine ja kaevandamisõiguse loovutamine

§ 72. Kaevandamisloa muutmine

(1) Lisaks keskkonnaseadustiku üldosa seaduse §-s 59 sätestatudle muudetakse kaevandamisloa, kui:

- 1) õnnetuse vältimiseks tuleb kasutada kaevandamisloaga määramata abinõusid;
- 2) loa omaja taotleb mäeeraldise laiendamist;
- 3) loa omaja on esitanud selleks põhjendatud taotluse;
- 4) kaevandamisjäätmekava muutmise või uue jäätmekava esitamise tõttu on vaja muuta loale märgitud nõudeid;
- 5) keskkonnaregistris on vastutava töötleja või volitatud töötleja otsusega muudetud maavara andmeid, mille kaevandamiseks on luba antud;
- 6) keskkonnaloa omaja taotleb pärast kaevandatud maa korrastamiskohustuse täidetuks tunnistamist mäeeraldise pindala vähendamist.

(2) Kui keskkonnaloa omaja taotleb käesoleva seaduse § 61 lõike 1 punktides 1 või 2 nimetatud andmete muutmist ja käesoleva paragrahvi lõike 1 punktides 5 ja 6 sätestatud juhul otsustatakse kaevandamisloa muutmine avatud menetlusega.

§ 73. Kaevandamisloa kehtivuse peatamine

(1) Käesoleva seaduse § 72 lõike 1 punktis 1 ja keskkonnaseadustiku üldosa seaduse § 59 lõike 1 punktides 2 ja 3 sätestatud alustel võib kaevandamisloa andja kaevandamisloa kehtivuse täielikult või osaliselt peatada kuni kolmeks kuuks.

(2) Kaevandamisloa kehtivuse peatamine otsustatakse ilma avatud menetlusega.

§ 74. Kaevandamisloa kehtetuks tunnistamine

(1) Lisaks keskkonnaseadustiku üldosa seaduse § 62 lõike 1 punktides 1, 2 ja 4 sätestatule tunnistab kaevandamisloa andja loa kehtetuks, kui:

- 1) ei ole esitatud nõutavat kaevandamisjäätmekava või esitatud jäätmekava ei vasta nõuetele ning puudused jäetakse selleks antud tähtaja jooksul kõrvaldamata;
- 2) kaevandamisjäätmete käitlemisega seotud tegevus ei vasta kaevandamisjäätmekavale;
- 3) loa omajal puudub jäätmeseaduse § 73 lõike 2 punkti 8 kohaselt nõutav kehtiv jäätmeluba.

(2) Lisaks keskkonnaseadustiku üldosa seaduse § 62 lõikes 2 sätestatule võib kaevandamisloa andja kaevandamisloa kehtetuks tunnistada, kui:

- 1) loa omaja ei ole mõjuva põhjuseta viie aasta jooksul loa andmisest arvates alustanud loaga määratud mäeeraldise piires kaevandamist;
- 2) loa omajal on rohkem kui kaks kehtivat karistust käesoleva seaduse või selle alusel antud õigusaktiga kaevandamise kohta kehtestatud nõuete rikkumise eest või kaevandamisjäätmete käitlemise nõuete eiramise eest ja nende andmed ei ole karistusregistrist kustutatud.

(3) Kaevandamisloa kehtetuks tunnistamise korral peab loa omaja täitma loa saamisega võetud kohustused. Nende täitmata jätmise korral on loa andjal õigus teha loa omajale ettekirjutus koos hoiatusega. Ettekirjutuse hoiatuses märgitud tähtjaks täitmata jätmise korral kohaldatakse sunnivahendit asendustäitmise ja sunniraha seaduses sätestatud korras.

(4) Kaevandamisloa andja teavitab loa kehtetuks tunnistamisest mäeeraldise asukoha kohaliku omavalitsuse üksust, Maa-ametit, Keskkonnaministeeriumi ja Tehnilise Järelevalve Ametit.

§ 75. Kaevandamisloa ümberregistreerimine

(1) Kaevandamisloa andja võib kaevandamisloa omaja ja kaevandamisluba saada sooviva isiku ühise taotluse alusel registreerida kaevandamisloa ümber teisele isikule. Loa ümberregistreerimisega lähevad loa uuele omajale üle kõik loaga seotud õigused ja kohustused.

(2) Kui loa andja hinnangul on see tehniliselt võimalik ning muid takistavaid asjaolusid ei esine, võib kaevandamisloa ümber registreerida ka osaliselt. Sellisel juhul lähevad loa uuele omajale üle ümberregistreeritava osaga seotud õigused ja kohustused.

(3) Kaevandamisõiguse osalise loovutamise kokkuleppe eelnõu tuleb esitada loa andjale heakskiitmiseks. Loa andja kiidab kokkuleppe eelnõu heaks või keeldub sellest, lähtudes käesoleva paragrahvi lõikes 2 sätestatust.

(4) Käesoleva paragrahvi lõikes 1 nimetatud taotlusele lisatakse väljavõte kaevandamisõiguse loovutamise kokkuleppest ja ümberregistreeritava kaevandamisloaga määratud mäeeraldise piiridesse jääva maavara jääkvaru aruanne ning markšneidermõõdistuse dokumentatsioon. Jääkvaru arvutatakse markšneidermõõdistuse tulemuste alusel ümberregistreerimise taotluse esitamise päevale eelneva kvartali lõpu seisuga. Turba jääkvaru arvutatakse turbavaru hinnanguliselt kaevandatud koguse alusel, mille määramisel tuginetakse kaevandamise, tootmise või laoseisu andmetele või aunade mõõdistamise tulemustele.

(5) Kaevandamisluba ei registreerita ümber, kui:

- 1) esinevad alused loa andmisest keeldumiseks;

- 2) kaevandamisloa omajal on tähtjaks tasumata maavara kaevandamisõiguse tasu;
- 3) taotletakse kaevandamisloa osalist ümberregistreerimist ja loa andja hinnangul ei ole see tehniliselt võimalik või esinevad muud seda takistavad asjaolud.

(6) Senise kaevandamisloa omaja õigused ja kohustused loetakse lõppenuks kaevandamisloa ümberregistreerimise päeval.

(7) Kaevandamisõigus tekib kaevandamisloa ümberregistreerimisele järgneval tööpäeval, kui taotlusest ei tulene hilisem tähtaeg, või pärast maa kasutamise õiguse saamist, kui see omandatakse pärast kaevandamisloa ümberregistreerimist. Kaevandamisloaga seotud kohustused lähevad uuele loa omajale üle kaevandamisloa ümberregistreerimisel.

(8) Kaevandamisloa ümberregistreerimine tähendab loa omaja andmete ja vajaduse korral kaevandaja andmete muutmist loal. Loa osalisel ümberregistreerimisel antakse luba saada soovivale isikule uus luba, millele kantavad tingimused lähtuvad asjakohases ulatuses osaliselt ümberregistreeritavale loale kantud andmetest ja loa tingimustest. Loa osalisel ümberregistreerimisel muudetakse asjakohases ulatuses loale kantud andmeid ja loa tingimusi. Ümberregistreerimisel ei toimu avatud menetlust, välja arvatud juhul kui loa andja peab seda vajalikuks.

(9) Kaevandamisloa ümberregistreerimisel loetakse kaevandamisloa saajale siduvaks ka loa lisaks olev kaevandamisjäätmekava ja graafilised lisad. Loa osalisel ümberregistreerimisel peab loa saaja esitama uue kaevandamisjäätmekava ning loa saaja ja kaevandamisloa omaja peavad esitama uued graafilised lisad.

(10) Kaevandamisloa suhtes ei kohaldata keskkonnaseadustiku üldosa seaduse § 60.

4. jagu

Kaevandamise tehnoloogilise protsessiga seonduvad nõuded ning kaevandamise andmete esitamine

§ 76. Kaevandamise ohutusnõuded

(1) Kaevandamisel tuleb:

- 1) võtta kasutusele abinõud tulekahju, plahvatuse ning tervisele ohtliku keskkonna tekkimise avastamiseks, tõkestamiseks ja leviku vältimiseks;
- 2) tagada piisavate hoiatus- ja teiste kommunikatsioonisüsteemide olemasolu, et abistamis-, evakuatsiooni- ja päästeoperatsioon saaks alustada viivitamatult ja need toimuksid tõrgeteta;
- 3) tähistada ja piirata ohutsoonid, vajadusel ka mäeeraldise ja selle teenindusmaa piirid;
- 4) veega täitunud kaeveõõne läheduses töötamise korral vältida vee läbimurret;
- 5) ära hoida või juhtida maapinna vajumist ja varisemist.

(2) Kaevandamisloa omaja on kohustatud mäeeraldise või mäeeraldise teenindusmaa piiri sellega piirneva kinnisasja omaniku nõudel tähistama või tarastama, kui sellega ei kaasne ülemääraseid kulutusi.

(3) Kaevanduses viibivate isikute arvestust tuleb pidada selliselt, et kõik kaevanduses viibivad isikud oleksid igal ajal tuvastatavad. Kaevanduses viibivad isikud peavad olema varustatud vajalike kaitsevahenditega.

(4) Kaevandus käesoleva seaduse tähenduses on maavara allmaakaevandamisega tegelev tootmisüksus, mis koosneb maavara kaevandamiseks vajalikest maapealsetest ja maa-alustest ehitistest.

(5) Kaevandamise ohutusnõuded kehtestab valdkonna eest vastutav minister määrusega.

§ 77. Päästetöö kaevanduses

(1) Kaevanduse allmaakaeveõõnes korraldab päästetöid mäepäästeteenistus. Mäepäästeteenistuse toimimise tagab kaevandaja.

(2) Kaevanduses päästetöö kohta esitatavad nõuded ja päästeasutustega tehtava koostöö korra kehtestab valdkonna eest vastutav minister määrusega.

§ 78. Kaevandamise valdkonnas tegutsevate isikute kompetentsus

(1) Kaevandamise projekti koostab, kaevandamist korraldab ja juhib ning markšneidermöödistusi teeb selleks erialaseid teadmisi, oskusi, kogemusi ja sobivaid hoiakuid (edaspidi *kompetentsus*) omav isik (edaspidi *vastutav spetsialist*).

(2) Vastutava spetsialisti kompetentsus peab võimaldama tal tunda oma tegevusvaldkonnaga seotud riske, oskama neid tuvastada ning ära hoida. Kompetentsuse eelduseks on asjaomane erialane haridus ja töökogemus.

(3) Eeldatakse, et vastutava spetsialisti kompetentsus on tõendatud ulatuses, mille kohta isikul on asjakohane kutseseadusele vastav kutse.

§ 79. Kaevandamise projekt

(1) Kaevandada võib vaid kaevandamise projekti kohaselt.

(2) Kaevandamise projekt peab olema koostatud sellises mahus ja nii, et selle järgi oleks võimalik ohutult ja nõuetekohaselt kaevandada.

(3) Kaevandamise projektis peavad olema esitatud vähemalt järgmised andmed:

- 1) rakendatavate ohutuse tagamise abinõude kirjeldus;
- 2) tehnoloogiline skeem;
- 3) mäeeraldise plaanid, kaevanduse korral ka kaeveõõnte paiknemise plaan;
- 4) geoloogilised andmed;
- 5) kaevanduse korral ka avarii likvideerimise ja maa all viibivate isikute üle arvepidamise kord.

(4) Kaevandaja tagab kaevanduse kaeveõõnte paiknemise plaani säilimise ja pärast kaevandamise lõppu Rahvusarhiivile püsivaks säilitamiseks üleandmise.

(5) Kaevandamise projekti kohta esitatavad nõuded kehtestab valdkonna eest vastutav minister määrusega.

§ 80. Markšneidermöödistus

(1) Markšeidermõõdistus on maavara kaevandamisel tehtav mõõdistamine ja mõõdistamistulemuste dokumenteerimine.

(2) Markšeidermõõdistusega tuleb tagada:

- 1) kaeveõõne projektikohane suunamine;
- 2) tehtud tööde tulemuste mõõdistamine ja dokumenteerimine;
- 3) väljatud maavara koguse ning maavara varu määramine.

(3) Markšeidermõõdistust tuleb korraldada nii, et mõõdistamistulemused oleksid kontrollitavad.

(4) Markšeidermõõdistuse dokumentatsiooni peab kaevandamisloa omaja säilitama vähemalt kaevandamisloa kehtivusaja lõpuni.

(5) Markšeidermõõdistuse korra kehtestab valdkonna eest vastutav minister määrusega.

§ 81. Kaevandamise mahu aruande esitamine

(1) Kaevandamisloa omaja on kohustatud esitama Keskkonnaametile kord kvartalis kaevandamise mahu aruande.

(2) Kaevandamise mahu aruande esitamise korra kehtestab valdkonna eest vastutav minister määrusega.

(3) Kaevandamise mahu aruande esitamise kord sätestab kaevandamise mahu aruande sisu, esitamise tähtaja ning kaevandamise mahu aruande vormi.

(4) Kaevandamise mahu aruande tähtajaks esitamata jätmise korral teeb Keskkonnaamet kaevandamisloa omajale või isikule, kes oli loa omaja loa kehtivuse lõppemise ajal, aruande esitamiseks ettekirjutuse koos hoiatusega sunnivahendi rakendamise kohta.

(5) Kui kaevandamisloa omaja või isik, kes oli loa omaja loa kehtivuse lõppemise ajal, ei täida käesoleva paragrahvi lõikes 4 nimetatud ettekirjutust hoiatuses ettenähtud tähtaja jooksul, rakendab Keskkonnaamet sunniraha asendustäitmise ja sunniraha seaduses sätestatu kohaselt. Sunniraha ülemmäär on 640 eurot.

5. peatükk

UURITUD JA KAEVANDATUD MAA KORRASTAMINE

§ 82. Uuritud ja kaevandatud maa korrastamise kohustus

(1) Üldgeoloogilise uurimistöo loa, uuringuloa või kaevandamisloa omaja peab korrastama uuritud või kaevandatud maa tehnoloogia seisukohalt otstarbekal ajal. Kohustus maa korrastada säilib ka juhul, kui luba on kehtivuse kaotanud või kehtetuks tunnistatud. Kui sama maavara kaevandamine samal mäeeraldisel jätkub teise loa alusel, läheb korrastamise kohustus üle uue loa omajale.

(2) Juriidilisest isikust loa omaja likvideerimise korral korraldavad uuritud ja kaevandatud maa korrastamiskohustuse täitmise likvideerijad.

(3) Uuritud või kaevandatud on maa ja maapõu, mille looduslik seisund on uurimistöö, uuringu või kaevandamisega muudetud.

(4) Uuritud ja kaevandatud maa korrastamiseks:

- 1) likvideeritakse või kohandatakse asupaiga keskkonnaga üldgeoloogilise uurimistöö, geoloogilise uuringu või kaevandamisega tehtud kaevandid, puuraugud ja muud rajatised;
- 2) kohandatakse kaevandatud maa metsamaaks, veekoguks, mistahes muuks tarbimisväärseks maaks või tunnustatud väärtusega maastikuks.

(5) Kaevandatud maa korrastamise projektis võib ette näha käesoleva paragrahvi lõikes 4 nimetatud töid, kui need on vajalikud selleks, et maad saaks edaspidi muul eesmärgil kasutada.

(6) Kaevandatud maa korrastamisel tuleb tagada, et maa sobiks ümbritsevasse maastikku ja ei kujutaks oma iseärasuste tõttu ohtu seal liikuvatele inimestele või loomadele.

(7) Kaevandatud maa korrastamise või ehitamise eesmärgil kaevandamisjätmete tagasitäitmisel peal- või allmaakaevandamise käigus tehtud kaeveõõntesse peab kaevandamisloa omaja, niivõrd, kuiivõrd see on asjakohane:

- 1) tagama kaeveõõnte füüsilise stabiilsuse ja vajumite tekke vältimise, võttes arvesse jäätmeseaduse §-s 33¹ kehtestatud nõudeid;
- 2) vältima pinnase, pinna- ja põhjavee saastumist;
- 3) tagama kaeveõõntesse tagasi täidetud kaevandamisjätmete korrastamisjärgse seire vastavalt jäätmeseaduse §-s 33¹ sätestatud nõuetele.

(8) Vee seisundi halvenemise ning õhu ja pinnase saastumise vältimiseks kohaldatakse kaevandatud maa korrastamisele jäätmeseaduse § 33¹ lõike 8 alusel kehtestatud nõudeid.

(9) Kaeveõõnte täitmisel kasutatavatele muudele kui kaevandamisjätmetele kohaldatakse niivõrd, kuiivõrd see on asjakohane jäätmeseaduse, sealhulgas selle § 33 lõike 1 punkti 1 alusel, valdkonna eest vastutava ministri määrusega prügilate kohta kehtestatud nõudeid.

(10) Uuritud ja kaevandatud maa korrastamise täpsustatud nõuded ja korra kehtestab valdkonna eest vastutav minister määrusega.

§ 83. Korrastamistingimused ja kaevandatud maa korrastamise projekt

(1) Kaevandatud maa korrastamine toimub kaevandatud maa korrastamise projekti (edaspidi *korrastamisprojekt*) kohaselt.

(2) Korrastamisprojekt tuleb koostada korrastamistingimustest lähtuvalt.

(3) Korrastamistingimused ja nõusoleku korrastamisprojekti rakendamiseks annab Keskkonnaamet.

(4) Keskkonnaamet saadab käesoleva paragrahvi lõikes 3 nimetatud nõusoleku eelnõu ja korrastamisprojekti arvamuse saamiseks maavarade komisjonile, kes esitab oma arvamuse kirjalikult kahe kuu jooksul korrastamisprojekti ja käesoleva paragrahvi lõikes 3 nimetatud nõusoleku eelnõu saamisest arvates.

(5) Korrastamisprojekti kohta esitatavad nõuded kehtestab valdkonna eest vastutav minister määrusega.

§ 84. Kaevandatud maa ja selle korrastamise aruanne ja katastriüksuse mõõdistamise kohustus

(1) Kaevandamisloa omaja on kohustatud esitama loa andjale markšeidermõõdistamise või kontrollmõõdistamise andmed kaevandatud maa ja selle korrastamise kohta samas kvartalis, mil mõõdistamine on toimunud.

(2) Käesoleva paragrahvi lõikes 1 nimetatud andmed esitatakse koos kaevandamise mahu aruandega.

(3) Kaevandatud maa ja selle korrastamise kohta andmete esitamise korra ja aruande vormi kehtestab valdkonna eest vastutav minister.

(4) Kaevandatud maa ja selle korrastamise kohta andmete tähtaegselt esitamata jätmise korral teeb Keskkonnaamet kaevandamisloa omajale või isikule, kes oli loa omaja loa kehtivuse lõppemise ajal, andmete esitamiseks ettekirjutuse koos hoiatusega sunnivahendi rakendamise kohta.

(5) Kui kaevandamisloa omaja või isik, kes oli loa omaja loa kehtivuse lõppemise ajal, ei täida käesoleva paragrahvi lõikes 4 nimetatud ettekirjutust hoiatuses ettenähtud tähtaja jooksul, rakendab Keskkonnaamet sunniraha asendustäitmise ja sunniraha seaduses sätestatu kohaselt. Sunniraha ülemmäär on 640 eurot.

(6) Kaevandamisloa omaja on kohustatud kinnisasja omaniku nõudmisel pärast uuritud või kaevandatud maa korrastamistööde lõpetamist teostama katastriüksuse mõõdistamise ning esitama enne korrastamistööde vastuvõtukomisjoni töö alustamist kinnisasja omanikule katastrimõõdistamise dokumentatsiooni vastavalt maakatastriseaduse § 17 lõike 2 alusel kehtestatud korrale.

§ 85. Korrastamiskohustuse täitmise tähtaeg

(1) Uuritud maa peab olema korrastatud enne üldgeoloogilise uurimistöö või geoloogilise uuringu aruande esitamist või, kui aruannet ei esitata, enne üldgeoloogilise uurimistöö loa või uuringuloa kehtivuse lõppemist. Kui üldgeoloogilise uurimistöö või geoloogilise uuringuluba tunnistatakse kehtetuks enne uuritud maa korrastamise täidetuks tunnistamist, tuleb uuringuruum ja selle teenindusala korrastada kehtetuks tunnistamise otsuses määratud tähtajaks.

(2) Kaevandatud maa tuleb korrastada enne kaevandamisloa kehtivuse lõppemist. Kui kaevandamisloa tunnistatakse kehtetuks enne kaevandatud maa korrastamise täidetuks tunnistamist, tuleb kaevandatud maa korrastada kehtetuks tunnistamise otsuses määratud tähtajaks.

(3) Kui uuritud või kaevandatud maad ei ole korrastatud enne üldgeoloogilise uurimistöö loa, uuringuloa või kaevandamisloa kehtivuse lõppemist või üldgeoloogilise uurimistöö loa või uuringuloa või kaevandamisloa kehtetuks tunnistamise otsuses määratud tähtajaks,

kohaldatakse käesoleva seaduse §-s 86 sätestatud.

§ 86. Uuritud ja kaevandatud maa korrastamise tagamine

(1) Kui üldgeoloogilise uurimistöö loa omaja, uuringuloa omaja või kaevandamisloa omaja ei ole alustanud korrastamistööd tehnoloogia seisukohalt otstarbekal ajal ja käesoleva seaduse § 85 lõikes 3 sätestatud juhul, teeb loa andja loa omajale või isikule, kes oli loa omaja loa kehtivuse lõppemise ajal, ettekirjutuse ja hoiatuse. Ettekirjutusega määratakse korrastamistööde alustamise tähtaeg ja kalenderplaan.

(2) Kui korrastamistööd ei tehta korrastamise korra kohaselt, teeb loa andja loa omajale või isikule, kes oli loa omaja loa kehtivuse lõppemise ajal, asjaomase ettekirjutuse ja hoiatuse sunnivahendi rakendamise kohta.

(3) Kui käesoleva paragrahvi lõigetes 1 ja 2 nimetatud ettekirjutusi hoiatuses ettenähtud tähtaja jooksul ei täideta, rakendatakse sunnivahendit asendustäitmise ja sunniraha seaduses sätestatud korras.

(4) Uuritud või kaevandatud maa korrastamistööde alustamata jätmise eest või uuritud või kaevandatud maa korrastamise nõuete täitmata jätmise eest määratakse sunniraha kuni 3200 eurot uuringuruumi või mäeeraldise ja mäeeraldise teenindusmaa ühe hektari kohta.

(5) Kui uuritud või kaevandatud maal on uurimistööga, uuringuga või kaevandamisega seotud tegevus lõpetatud ja üldgeoloogilise uurimistöö loa, uuringuloa või kaevandamisloa omaja ei ole uuritud või kaevandatud maad korrastanud, ja käesoleva seaduse § 85 lõikes 3 sätestatud juhul, võib asendada sunniraha asendustäitmise. Asendustäitmist korraldab loa andja asendustäitmise ja sunniraha seaduses sätestatud korras.

(6) Kui kinnisasja omanik ei luba pärast üldgeoloogilise uurimistöö loa, uuringuloa või kaevandamisloa kehtivuse lõppemist korrastamistegevust oma kinnisasjal, läheb selle kinnisasja korrastamiskohustus üle kinnisasja omanikule.

(7) Kui kinnisasja omanik ei tee korrastamistööd uuritud või kaevandatud maa korrastamise korra kohaselt, teeb loa andja talle ettekirjutuse ja hoiatuse.

(8) Kui kinnisasja omanik ei ole ühe aasta jooksul pärast korrastamiskohustuse talle üleminekut uuritud või kaevandatud maa korrastamistööd alustanud, teeb loa andja talle ettekirjutuse ja hoiatuse sunnivahendi rakendamise kohta. Ettekirjutusega määratakse korrastamistööde alustamise tähtaeg ja kalenderplaan.

(9) Kui käesoleva paragrahvi lõikes 7 või 8 nimetatud ettekirjutusi hoiatuses ettenähtud tähtaja jooksul ei täideta, rakendatakse sunnivahendit asendustäitmise ja sunniraha seaduses sätestatud korras.

(10) Uuritud või kaevandatud maa korrastamistööde alustamata jätmise või korrastamise nõuete täitmata jätmise eest määratakse sunniraha kuni 3200 eurot uuringuruumi või mäeeraldise ja mäeeraldise teenindusmaa kinnisasja piiresse jääva osa ühe hektari kohta.

§ 87. Uuringuruumi korrastamiskohustuse täidetuks tunnistamine

(1) Uuritud maa korrastamise kohta koostab töö tegija akti, millele tuleb saada kinnisasja omaniku nõusolek.

(2) Korrastamiskohustus on täidetud, kui uuritud maa korrastamise akti on heaks kiitnud Keskkonnaamet.

(3) Keskkonnaamet kiidab uuritud maa korrastamise akti heaks, kui uuritud maa on korrastatud nõuetekohaselt.

§ 88. Kaevandatud maa korrastamiskohustuse täidetuks tunnistamine ja korrastamistöde vastuvõtukomisjon

(1) Kaevandatud maa korrastamiskohustuse tunnistab täidetuks kaevandamisloa andja, võttes arvesse komisjoni ettepaneku. Komisjoni moodustab ja komisjoni juhataja määrab kaevandamisloa andja.

(2) Komisjoni koosseisu nimetatakse loa andja esindaja, loa omaja või tema esindaja, mäeeraldise ja selle teenindusmaa kinnisasja omanik või tema esindaja või riigimaa korral kinnisasja valitseja või tema volitatud isik, kohaliku omavalitsuse üksuse esindaja ja vajalik arv asjatundjaid komisjoni moodustaja äranägemisel.

(3) Komisjoni ülesanded on:

1) kontrollida korrastamistöde ja korrastatud maa vastavust kaevandatud maa korrastamise korra ja korrastamisprojekti nõuetele;

2) teha komisjoni moodustajale ettepanek kaevandatud maa korrastatuks tunnistamise kohta, kui see on korrastatud nõuetekohaselt ja vastavuses korrastamisprojektiga, või kui maa ei ole korrastatud nõuete ja korrastamisprojekti kohaselt, teha motiveeritud ettepanek jätta kaevandatud maa korrastatuks tunnistamata.

(4) Kaevandatud maa korrastatuks tunnistamise otsuse koopia edastab Keskkonnaamet maakatastri volitatud töötlejale.

§ 89. Ettenägematute korrastamisvigade kõrvaldamine

(1) Kui kolme aasta jooksul pärast kaevandatud maa korrastatuks tunnistamist ilmnevad olulised keskkonnahäiringud, mida ei olnud võimalik kaevandatud maa korrastatuks tunnistamise ajal ette näha, kuid mis on tingitud kaevandatud maa korrastamise korra või korrastamisprojekti nõuete eiramisest, teeb loa andja korrastamiseks kohustatud olnud isikule nimetatud keskkonnahäiringute kõrvaldamiseks ettekirjutuse koos hoiatusega sunnivahendi rakendamise kohta.

(2) Kui käesoleva paragrahvi lõikes 1 nimetatud ettekirjutust hoiatuses ettenähtud tähtaja jooksul ei täideta, rakendatakse sunnivahendit asendustäitmise ja sunniraha seaduses sätestatud korras.

6. peatükk

KINNISASJA OMANIKU SUHTED ÜLDGEOLOOGILISE UURIMISTÖÖ LOA, UURINGULOJA JA KAEVANDAMISLOA OMAJAGA

§ 90. Kinnisasja kasutamise õigus

- (1) Kui üldgeoloogiline uurimistöö ei ole maavara otsing, on kinnisasja omanik kohustatud seda oma kinnisasjal lubama.
- (2) Üldgeoloogilist uurimistööd ja geoloogilist uuringut ei või teha kinnisasja omaniku nõusolekuta viljapuuaias, selgelt eristataval õuealal, hoonete all ning elamule lähemal kui 50 meetrit.
- (3) Teisele isikule kuuluval kinnisasjal võib teha üldgeoloogiliste uurimistööd maavara otsingu eesmärgil, geoloogilist uuringut või kaevandada maavara kokkuleppel kinnisasja omanikuga.
- (4) Üldgeoloogilise uurimistöö, mis ei ole maavara otsing, takistamise eest on Keskkonnaametil õigus teha kinnisasja omanikule ettekirjutus koos hoiatusega sunnivahendi rakendamise kohta, mille hoiatuses märgitud tähtjaks täitmata jätmise korral rakendatakse sunnivahendit asendustäitmise ja sunniraha seaduses sätestatud korras.

§ 91. Riigile kuuluva kinnisasja kasutamine

- (1) Riigile kuuluva kinnisasja kasutamiseks üldgeoloogiliseks uurimistööks, välja arvatud maavara otsingu eesmärgil, või geoloogiliseks uuringuks on vajalik riigivara valitseja nõusolek.
- (2) Maareformi seaduse § 31 lõikes 2 nimetatud maa kasutamiseks eraldi käesoleva paragrahvi lõikes 1 nimetatud nõusolekut ei anta ning õiguse nimetatud maa kasutamiseks üldgeoloogilise uurimistöö või geoloogilise uuringu eesmärgil annab üldgeoloogilise uurimistöö luba või uuringuluba.
- (3) Riigile kuuluva kinnisasja kasutamine üldgeoloogiliseks uurimistööks ja geoloogiliseks uuringuks on tasuta.
- (4) Riigile kuuluv kinnisasi antakse kaevandamiseks kasutada rendile andmise, kasutusvalduse või hoonestusõiguse seadmise teel. Riigile kuuluva kinnisasja kaevandamiseks kasutada andmise korra kehtestab Vabariigi Valitsus määrusega.
- (5) Riigile kuuluv kinnisasi antakse kaevandamiseks kasutada isikule, kelle kohta loa andja on loa andmise otsuse teinud. Kinnisasja kaevandamiseks kasutada andmisel ei korraldata avalikku enampakkumist ega eelläbirääkimistega pakkumist.
- (6) Riigile kuuluva kinnisasja kaevandamiseks kasutada andmise korraldab riigivara valitseja või tema volitatud asutus.
- (7) Kaevandamiseks kasutada antud riigile kuuluva kinnisasja kasutamise tasu aastamäär on viis protsenti maa maksustamise hinnast või kui on tehtud maa erakorraline hindamine, viis protsenti maa erakorralisel hindamisel määratud maa maksumusest. Riigile kuuluva kinnisasja kaevandamiseks kasutada andjal on õigus muuta kasutustasu suurust maa maksustamishinna muutumisel maa korralise hindamise käigus või maa erakorralise hindamise alusel kolme aasta möödudes kasutusõiguse andmise lepingu sõlmimisest ning uuesti kolme aasta möödudes pärast tasu viimast muutmist.

(8) Maa kasutamise õiguse saanud isik tasub kinnisasja kaevandamiseks kasutada andmisega seotud kulud.

(9) Kaevandamiseks kasutada antud riigile kuuluva kinnisasja või selle osa, mille kaevandamist ei toimu, võib kaevandamisloa omaja anda riigivara valitseja või tema volitatud asutuse nõusolekul allrendile. Allrendile andmine ei tohi takistada loast tulenevate kohustuste täitmist. Allrendile andmise lepingu peab kinnisasja kasutaja esitama kinnisasja kasutada andmise korraldajale, kes tagab selle avalikustamise riigi kinnisvararegistris.

§ 92. Üldgeoloogilise uurimistöö loa ja geoloogilise uuringu loa omaja õigus kasutada uuringuruumi ja uuringuruumi teenindusala

(1) Üldgeoloogilise uurimistöö loa või uuringuloa omajal on õigus loaga määratud uuringuruumis ja uuringuruumi teenindusalal rajada puurauke ja kaeveõõsi loas määratud mahus, rajada geoloogiliseks tööks vajalikke ajutisi ehitisi, raiuda maha geoloogilist tööd takistavaid puid ning tasandada uuringuplatsi.

(2) Kinnisasja omanikul ei ole üldgeoloogilise uurimistöö loa ja uuringuloa kehtivuse ajal geoloogiliseks tööks püstitatud ajutise ehitise kasutamise õigust ning ehitis ei muutu üldgeoloogilise uurimistöö loa ja uuringuloa kehtivuse ajal tema kinnisasja oluliseks osaks, kui ehitise omanik ja kinnisasja omanik ei ole kokku leppinud teisiti.

§ 93. Üldgeoloogilise uurimistöö ja geoloogilise uuringuga tekitatud kahju hüvitamine

(1) Üldgeoloogilise uurimistöö loa ja uuringuloa omaja hüvitavad üldgeoloogilise uurimistööga ja geoloogilise uuringuga tekitatud kahju sõltumata oma süüst.

(2) Käesoleva paragrahvi lõikes 1 nimetatud kahju hüvitamise nõue aegub ühe aasta jooksul, arvates päevast, millal kannatanu sai teada või pidi teada saama kahju tekitamisest.

(3) Käesoleva paragrahvi lõigetes 1 ja 2 sätestatud kohaldatakse üldgeoloogilise uurimistöö loa ja uuringuloa omaja suhtes kümne aasta jooksul, üldgeoloogilise uurimistöö loa või uuringuloa kehtivuse lõppemisest arvates.

§ 94. Kaevandamisega ja maapõue kasutamise tekitatud kahju hüvitamine

(1) Kaevandamisloa omaja hüvitab kaevandamisega tekitatud kahju sõltumata oma süüst.

(2) Käesoleva paragrahvi lõikes 1 sätestatud kohaldatakse ka isiku suhtes, kellel on õigus käesoleva seaduse § 96 lõike 4, § 97 lõike 5 ja § 98 lõike 4 alusel maapõue kasutada.

(3) Käesoleva paragrahvi lõigetes 1 ja 2 nimetatud kahju hüvitamise nõue aegub kolme aasta jooksul, arvates päevast, millal kannatanu sai teada või pidi teada saama kahju tekitamisest.

(4) Käesoleva paragrahvi lõigetes 1–3 sätestatud kohaldatakse kaevandamisloa omaja ning käesoleva paragrahvi lõikes 2 nimetatud isiku suhtes kümne aasta jooksul, arvates kaevandamisloa kehtivuse lõppemisest või loata kaevandamise või käesoleva seaduse §-des 96–98 nimetatud maapõue kasutamise lõpetamisest.

(5) Kui kahju on loa alusel kaevandamisel või käesoleva seaduse § 96 lõikes 4, § 97 lõikes 5

ja § 98 lõikes 4 nimetatud nõusoleku alusel maapõue kasutamisel tekkinud rohkem kui kümme aastat pärast kaevandamisloa kehtivuse lõppemist või käesoleva seaduse §-des 96–98 nimetatud maapõue kasutamise lõpetamisest, hüvitab tekkinud kahju riik maavara kaevandamisõiguse laekunud tasu arvelt. Riik hüvitab tekkinud kahju ka juhtudel, kui see tekkis pärast juriidilisest isikust loa omaja likvideerimist või maapõue kasutanud isiku surma.

(6) Käesoleva paragrahvi lõikes 5 nimetatud kahju hüvitamiseks esitatakse taotlus Keskkonnaametile.

§ 95. Üldgeoloogilise uurimistöö loa, uuringuloa ja kaevandamisloa omaja õigus kasutada erateed

(1) Erateed kasutatakse teeseaduses ja asjaõigusseaduses sätestatud tingimustel.

(2) Kui eratee omanik ning üldgeoloogilise uurimistöö loa, uuringuloa või kaevandamisloa omaja kokkulepet ei saavuta ja loa omajal puudub uuringuruumile, uuringuruumi teenindusalale, mäeeraldisele või mäeeraldise teenindusmaale avalikult kasutatavalt teelt muu juurdepääs, on tal õigus nõuda uuringuruumile, uuringuruumi teenindusalale, mäeeraldisele või mäeeraldise teenindusmaale juurdepääsu loa kehtivuse ajaks asjaõigusseaduse §-s 156 sätestatud korras.

7. peatükk

MAAPÕUE MUUD KASUTAMISE VIISID

§ 96. Kinnisasja omaniku õigus maapõue kasutamiseks

(1) Maavara või maavarana arvele võtmata kivimit, setendit, vedelikku või gaasi on füüsilisest isikust kinnisasja omanikul õigus talle kuuluva kinnisasja piires võtta kaevandamisloata isiklikus majapidamises kasutamise eesmärgil, kui seadus ei sätesta teisiti.

(2) Käesoleva paragrahvi lõike 1 alusel võetud maavara ning maavarana arvele võtmata kivimit ja setendit on sama isiku teisele kinnisasjale lubatud transportida ainult Keskkonnaameti nõusolekul.

(3) Nõusoleku saamiseks teavitab kinnisasja omanik Keskkonnaametit käesoleva paragrahvi lõike 1 alusel võetud maavara või maavarana arvele võtmata kivimi, setendi, vedeliku või gaasi transportimise kavatsusest enne transportimist. Teatises tuleb märkida transportitava maavara või maavarana arvele võtmata kivimi, setendi, vedeliku või gaasi ligikaudne kogus ja kvaliteet, milleks seda soovitakse kasutada, kavandatava veo aeg ning marsruut.

(4) Keskkonnaamet otsustab nõusoleku andmise 14 päeva jooksul teate saamisest arvates. Kui Keskkonnaamet vajab teatise esitajalt täiendavaid andmeid, pikeneb tähtaeg andmete saamiseks kuluva aja võrra.

(5) Nõusoleku andmisest keeldutakse, kui maavara või maavarana arvele võtmata kivimi, setendi, vedeliku või gaasi kasutusotstarve ei vasta käesoleva paragrahvi lõikes 1 sätestatule või selle eemaldamisega looduslikust seisundist kaasneb või võib kaasneda keskkonnoaht või oluline keskkonnahäiring.

(6) Käesoleva paragrahvi lõike 1 alusel võetud maavara kohta esitab kinnisasja omanik keskkonnaregistri maardlate nimistu volitatud töötlejale võetud maavara hinnangulise koguse andmed maavaraliikide kaupa.

(7) Käesoleva paragrahvi lõikes 2 nimetatud andmed esitab kinnisasja omanik kirjalikult 30 päeva jooksul pärast maavara võtmist.

§ 97. Ehitamisel, maaparandusel või põllumajandustöödel üle jääva kaevise tarbimine ja võõrandamine

(1) Kinnisasja omanikul või kinnisasja kasutusõigust omaval isikul on õigus tarbida ja võõrandada, kaasa arvatud kaubastada ehitamise, maaparandustööde või põllumajandustööde käigus tekkivat ja üle jäävat kaevist.

(2) Ehitamisel maapõues tehtavate tööde, nagu kraavi, vundamendi ja allmaaehitise rajamise, ning maaparandustööde ja põllumajandustööde käigus kaevise tekitamist ja kasutamist ei käsitleta kaevandamisena.

(3) Käesoleva paragrahvi lõike 1 alusel võetud maavara kohta, mida tarbitakse sama kinnisasja piires, kust see võeti, esitab kinnisasja omanik või kinnisasja kasutusõigust omav isik pärast maavara looduslikust seisundist eemaldamist keskkonnaregistri maardlate nimistu volitatud töötlejale teatise, milles ta kirjeldab:

- 1) eemaldatava maavara kogust ja kvaliteeti;
- 2) olemasoleva plaanimaterjali alusel kaevist tekitava tegevuse asukohta.

(4) Käesoleva paragrahvi lõikes 3 nimetatud andmed esitab kinnisasja omanik või kinnisasja kasutusõigust omav isik kirjalikult 30 päeva jooksul pärast maavara looduslikust seisundist eemaldamist.

(5) Ehitamisel maapõues tehtavate tööde, maaparandustööde või põllumajandustööde käigus ülejääva kaevise võõrandamine või selle väljaspool kinnisasja tarbimine on lubatud ainult Keskkonnaameti nõusolekul.

(6) Käesoleva paragrahvi lõikes 5 nimetatud nõusoleku saamiseks esitatakse Keskkonnaametile teatis, milles kirjeldatakse:

- 1) kaevise kogust ja kvaliteeti;
- 2) kaevise kasutamise eesmärki ja asukohta;
- 3) kaevist tekitava tegevuse kalenderplaani;
- 4) olemasoleva plaanimaterjali alusel kaevist tekitava tegevuse asukohta.

(7) Ehitamise, maaparandustööde või põllumajandustööde käigus ülejääva kaevise võõrandamise või selle väljaspool kinnisasja kasutamise teatisele lisatakse asjaomase tegevusloa või projektdokumentatsiooni koopiad, kui need on nõutavad käesoleva paragrahvi lõikes 1 sätestatud tegevuse korraldamiseks.

(8) Ehitamise, maaparandustööde või põllumajandustööde käigus ülejääva kaevise väljaspool kinnisasja kasutamise teatisele lisatakse vastuvõtva kinnisasja omaniku või vastuvõtva kinnisasja kasutusõigust omava isiku nõusolek.

(9) Keskkonnaamet otsustab käesoleva paragrahvi lõikes 5 nimetatud nõusoleku andmise

14 päeva jooksul teatise saamisest arvates. Kui Keskkonnaamet vajab teatise esitajalt täiendavaid andmeid, pikeneb nõusoleku andmisest keeldumise tähtaeg andmete saamiseks kuluva aja võrra.

(10) Käesoleva paragrahvi lõikes 5 nimetatud nõusoleku kehtivusaeg on kuni üks aasta.

(11) Käesoleva paragrahvi lõikes 5 nimetatud nõusoleku andmisest keeldutakse, kui:

- 1) võõrandatav või väljaspool kinnisasja kasutatav kaevis ei ole saadud ehitamise, maaparandustööde või põllumajandustööde käigus;
- 2) maavara või maavarana arvele võtmata kivimit või setendit on looduslikust seisundist eemaldatud suuremas koguses, kui see oli vajalik ehitamiseks, maaparandustöödeks või põllumajandustöödeks;
- 3) kaevis kasutamise korral väljaspool kinnisasja ei ole käesoleva paragrahvi lõikes 6 nimetatud teatisele lisatud käesoleva paragrahvi lõikes 8 nõutud nõusolekut;
- 4) Keskkonnaametil on põhjust arvata, et teatises kirjeldatud tegevuse eesmärk on tegelikult kaevandamine.

(12) Käesoleva paragrahvi lõikes 11 nimetatud juhtudel võib Keskkonnaamet teha ettekirjutuse kaevis tekitamisele eelnenud looduslikule seisundile võimalikult lähedase olukorra taastamiseks, millega määrab tegevuse alustamise tähtaja ja kalenderplaani, ning hoiatuse. Hoiatuses ettenähtud tähtaja jooksul ettekirjutuse täitmata jätmise korral kohaldatakse sunnivahendit asendustäitmise ja sunniraha seaduses sätestatud korras.

(13) Ehitamisel, maaparandustööde või põllumajandustööde käigus looduslikust seisundist eemaldatud maavara eest, mida tarbitakse sama kinnisasja piires, või kaevis võõrandamise või väljaspool kinnisasja tarbimise eest tasutakse keskkonnatasu keskkonnatasude seaduse ja selle alusel kehtestatud õigusaktide järgi.

§ 98. Katendi ja mäeeraldise teenindusmaalt looduslikust seisundist eemaldatava maavara või arvele võtmata kivimi või setendi tarbimine ja võõrandamine

(1) Kaevandamisloa omajal on õigus tarbida ja võõrandada pealmaakaevandamisel eemaldatavat maavara katendit ning mäeeraldise teenindusmaalt käesoleva seaduse § 47 lõike 3 punkti 2 alusel looduslikust seisundist eemaldatavat maavara või arvele võtmata kivimit või setendit.

(2) Käesoleva paragrahvi lõike 1 alusel võetud maavara kohta, mida tarbitakse sama mäeeraldise teenindusmaa piires, kust see võeti, või mäeeraldise piires, mille kohale või ümber on see teenindusmaa määratud, esitab kaevandamisloa omaja pärast maavara looduslikust seisundist eemaldamist keskkonnaregistri maardlate nimistu volitatud töötlejale teatise, milles kirjeldatakse:

- 1) eemaldatava maavara kogust ja kvaliteeti;
- 2) olemasoleva plaanimaterjali alusel kaevist tekitava tegevuse asukohta.

(3) Käesoleva paragrahvi lõikes 2 nimetatud andmed esitab kaevandamisloa omaja kirjalikult 30 päeva jooksul pärast maavara looduslikust seisundist eemaldamist.

(4) Käesoleva paragrahvi lõikes 1 nimetatud katendi ja mäeeraldise teenindusmaalt looduslikult seisundist eemaldatava maavara või maavarana arvele võtmata kivimi või setendi võõrandamine ja väljaspool mäeeraldist või mäeeraldise teenindusmaad tarbimine on lubatud

ainult Keskkonnaameti nõusolekul, arvestades käesolevas seaduses sätestatud mullakaitse nõudeid.

(5) Käesoleva paragrahvi lõikes 4 nimetatud nõusoleku saamiseks esitatakse Keskkonnaametile teatis, mis sisaldab:

- 1) katendi või mäeeraldise teenindusmaalt looduslikust seisundist eemaldatava maavara või maavarana arvele võtmata kivimi või setendi koguse ja kvaliteedi kirjeldust;
- 2) võõrandatava või väljaspool mäeeraldist või mäeeraldise teenindusmaad tarbitava maavara või katendi või mäeeraldise teenindusmaalt looduslikust seisundist eemaldatava maavarana arvele võtmata kivimi või setendi koguse, kvaliteedi ja tarbimise asukoha kirjeldust;
- 3) kavandatava tegevuse kalenderplaani;
- 4) tegevuse asukoha plaani;
- 5) kaevandamisloa numbrit, mille alusel katend, maavara, kivim või setend looduslikust seisundist eemaldati.

(6) Keskkonnaamet otsustab käesoleva paragrahvi lõikes 4 nimetatud nõusoleku andmise 14 päeva jooksul teatise saamisest arvates. Kui Keskkonnaamet vajab teatise esitajalt täiendavaid andmeid, pikeneb nõusoleku andmisest keeldumise tähtaeg andmete saamiseks kuluva aja võrra.

(7) Katendi ja mäeeraldise teenindusmaalt looduslikust seisundist eemaldatava maavara või arvele võtmata kivimi või setendi võõrandamise ja väljaspool mäeeraldist või mäeeraldise teenindusmaad tarbimise eest arvutatakse ja makstakse keskkonnatasu keskkonnatasude seaduse ja selle alusel kehtestatud õigusaktide järgi.

(8) Keskkonnaamet keeldub nõusoleku andmisest, kui:

- 1) katendi või mäeeraldise teenindusmaalt looduslikust seisundist eemaldatava maavara või arvele võtmata kivimi või setendi võõrandamisega või väljaspool mäeeraldist või mäeeraldise teenindusmaad tarbimisega kaasneb või võib kaasneda keskkonnoaht või oluline keskkonnahäiring;
- 2) kaevandatud ala korrastamisel ei oleks võimalik järgida kaevandatud maa korrastamise nõudeid;
- 3) kaevis ei ole saadud kaevandamisloa alusel.

§ 99. Süsinikdioksiidi maapõues säilitamine

(1) Eesti Vabariigi territooriumil ja Eesti mandrilava all on atmosfääriõhu kaitse seaduse kohane süsinikdioksiidi maapõues säilitamine keelatud.

(2) Käesoleva paragrahvi lõikes 1 nimetatud keeldu ei kohaldata, kui maapõues säilitatava süsinikdioksiidi kogumaht on väiksem kui 100 000 tonni ja säilitamine toimub teadusuuringute ja arendustegevuse raames või uute toodete ja protsesside katsetamise eesmärgil.

§ 100. Allmaakaevetõõne kasutamine muul otstarbel kui kaevandamine

(1) Allmaakaevetõõne kasutamisel muul otstarbel kui kaevandamine, tuleb järgida asjakohaseid allmaakaevandamise suhtes kehtivaid nõudeid.

(2) Allmaakaevetõõs on loodusliku lasundiga kaetud tühik maapõues, kus selle suuruse ja

ligipääsetavuse tõttu saavad viibida inimesed, samuti muu tühik maapõues, milles on allmaakaevetõõnele iseloomulikud ohud ja kus saavad viibida inimesed.

8. peatükk **RIIKLIK JÄRELEVALVE**

§ 101. Riiklik järelevalve

(1) Riiklikku järelevalvet käesoleva seaduse ja selle alusel kehtestatud õigusaktide nõuete täitmise üle teostab Keskkonnainspeksioon.

(2) Keskkonnaamet loa andjana teostab järelevalvet käesoleva seaduse §-des 45, 74, 81, 84, 86, 89, 90 ja 97 nimetatud nõuete täitmise üle.

(3) Tehnilise Järelevalve Amet teostab järelevalvet käesoleva seaduse §-des 77, 76–80 ja 100 nimetatud nõuete täitmise üle.

§ 102. Riikliku järelevalve erimeetmed

(1) Korrakaitseorgan võib käesolevas seaduses sätestatud riikliku järelevalve teostamiseks kohaldada korrakaitseaduse §-des 30, 31, 32, 45, 46, 49, 50 ja 51 sätestatud riikliku järelevalve erimeetmeid korrakaitseaduses sätestatud alusel ja korras.

(2) Keskkonnainspeksioon võib tähistatud kinnisasjale siseneda valdaja või muu õigustatud isiku juuresolekuta, kui:

- 1) see on vajalik olulise ohu väljaselgitamiseks või tõrjumiseks ja nimetatud isikute kaasamisega kaasneks viivitus, mis seaks ohtu meetme kohaldamise eesmärgi saavutamise, või
- 2) valdusesse sisenemise eesmärk on läbipääsu tagamine teisele kinnisasjale või veekogule.

(3) Käesoleva paragrahvi lõike 2 punktis 2 sätestatud alusel valdusesse sisenemisest ei pea Keskkonnainspeksioon hiljem valdajat teavitama, kui pärast sisenemist ei tehtud valduses järelevalve- või süüteomenetluse toiminguid.

§ 103. Vahetu sunni kasutamine

Keskkonnainspeksioonil on lubatud kasutada füüsilist jõudu korrakaitseaduses sätestatud alusel ja korras.

§ 104. Sunniraha määr

Ettekirjutuse täitmata jätmise korral on asendustäitmise ja sunniraha seaduses sätestatud korras rakendatava sunniraha ülemmäär 32 000 eurot, kui käesolevas seaduses ei ole sätestatud teisiti.

9. peatükk **VASTUTUS**

§ 105. Üldgeoloogilise uurimistöö ja geoloogilise uuringu käigus kogutud materjali esitamata jätmine

(1) Üldgeoloogilise uurimistöö või geoloogilise uuringu käigus kogutud materjali esitamata jätmise eest –
karistatakse rahatrahviga kuni 150 trahviühikut.

(2) Sama teo eest, kui selle on toime pannud juriidiline isik, –
karistatakse rahatrahviga kuni 32 000 eurot.

§ 106. Üldgeoloogilise uurimistöö ja geoloogilise uuringu ebaseaduslik tegemine

(1) Üldgeoloogilise uurimistöö või geoloogilise uuringu loata tegemise eest, kui luba on nõutav, või tegemise eest loa nõudeid rikkudes –
karistatakse rahatrahviga kuni 300 trahviühikut.

(2) Sama teo eest, kui selle on toime pannud juriidiline isik, –
karistatakse rahatrahviga kuni 32 000 eurot.

§ 107. Uuringuruumi teenindusala korrastamise kohustuse rikkumine

(1) Uuringuruumi teenindusala nõuetekohaselt korrastamata jätmise eest –
karistatakse rahatrahviga kuni 300 trahviühikut.

(2) Sama teo eest, kui selle on toime pannud juriidiline isik, –
karistatakse rahatrahviga kuni 32 000 eurot.

§ 108. Kaevandamisloata kaevandamine

(1) Maavara või maavarana arvele võtmata kivimi, setendi, vedeliku või gaasi loata kaevandamise eest –
karistatakse rahatrahviga kuni 300 trahviühikut.

(2) Sama teo eest, kui selle on toime pannud juriidiline isik, –
karistatakse rahatrahviga kuni 400 000 eurot.

§ 109. Kaevandamise projekti nõuete eiramine

(1) Kaevandamisel kaevandamise projekti nõudeid eirates –
karistatakse rahatrahviga kuni 100 trahviühikut.

(2) Sama teo eest, kui selle on toime pannud juriidiline isik, –
karistatakse rahatrahviga kuni 32 000 eurot.

§ 110. Kaevandamisel kaevandamisloa nõuete rikkumine

(1) Kaevandamisel loa nõudeid rikkudes –
karistatakse rahatrahviga kuni 300 trahviühikut.

(2) Sama teo eest, kui selle on toime pannud juriidiline isik, –

karistatakse rahatrahviga kuni 400 000 eurot.

§ 111. Kaevandamise ohutusnõuete rikkumine

(1) Kaevandamise ohutusnõuete rikkumise eest – karistatakse rahatrahviga kuni 300 trahviühikut.

(2) Sama teo eest, kui selle on toime pannud juriidiline isik, – karistatakse rahatrahviga kuni 32 000 eurot.

§ 112. Kaevisse nõusolekuta võõrandamine või kasutamine väljaspool kinnisasja

(1) Ehitamisel, maaparandustöödel või põllumajandustöödel ülejääva kaevisse Keskkonnaameti nõusolekuta võõrandamise või väljaspool kinnisasja kasutamise eest – karistatakse rahatrahviga kuni 300 trahviühikut.

(2) Sama teo eest, kui selle on toime pannud juriidiline isik, – karistatakse rahatrahviga kuni 400 000 eurot.

§ 113. Maavara või maavarana arvele võtmata kivimi või setendi nõusolekuta transportimine sama isiku teisele kinnisasjale

Maavara või maavarana arvele võtmata kivimi, setendi, vedeliku või gaasi Keskkonnaameti nõusolekuta sama isiku teisele kinnisasjale transportimise eest – karistatakse rahatrahviga kuni 300 trahviühikut.

§ 114. Katendi ja mäeeraldise teenindusmaalt looduslikust seisundist eemaldatud maavara või maavarana arvele võtmata kivimi või setendi nõusolekuta võõrandamine või väljaspool mäeeraldist kasutamine

(1) Pealmaakaevandamisel eemaldatava maavara katendi ja mäeeraldise teenindusmaalt looduslikust seisundist eemaldatud maavara või maavarana arvele võtmata kivimi või setendi Keskkonnaameti nõusolekuta võõrandamise või väljaspool mäeeraldist ladustamise või kasutamise eest – karistatakse rahatrahviga kuni 300 trahviühikut.

(2) Sama teo eest, kui selle on toime pannud juriidiline isik, – karistatakse rahatrahviga kuni 400 000 eurot.

§ 115. Kaevandatud maa korrastamise kohustuse eiramine

(1) Kaevandatud maa nõuetekohaselt korrastamata jätmise eest – karistatakse rahatrahviga kuni 300 trahviühikut.

(2) Sama teo eest, kui selle on toime pannud juriidiline isik, – karistatakse rahatrahviga kuni 400 000 eurot.

§ 116. Mäeeraldise ja mäeeraldise teenindusmaa tähistamise kohustuse eiramine

(1) Mäeeraldise või mäeeraldise teenindusmaa nõuetekohaselt tähistamata jätmise eest –

karistatakse rahatrahviga kuni 100 trahviühikut.

(2) Sama teo eest, kui selle on toime pannud juriidiline isik, – karistatakse rahatrahviga kuni 32 000 eurot.

§ 117. Mullakaitsenõuete rikkumine

(1) Mullakaitsenõuete rikkumise eest – karistatakse rahatrahviga kuni 300 trahviühikut.

(2) Sama teo eest, kui selle on toime pannud juriidiline isik, – karistatakse rahatrahviga kuni 400 000 eurot.

§ 118. Süsinikdioksiidi ebaseaduslik maapõues säilitamine

(1) Süsinikdioksiidi maapõues säilitamise eest kogumahu 100 kilotonni ja enam või süsinikdioksiidi maapõues säilitamise eest kogumahu alla 100 000 tonni, kui see ei toimu teadusuuringute ja arendustegevuse raames või uute toodete ja protsesside katsetamise eesmärgil, – karistatakse rahatrahviga kuni 300 trahviühikut.

(2) Sama teo eest, kui selle on toime pannud juriidiline isik, – karistatakse rahatrahviga kuni 400 000 eurot.

§ 119. Menetlus

(1) Käesoleva seaduse §-des 105–108, 110, 112–117 sätestatud väärtegude kohtuväline menetleja on Keskkonnainspeksioon.

(2) Käesoleva seaduse §-des 109, 111 ja 118 sätestatud väärteo kohtuväline menetleja on Tehnilise Järelevalve Amet.

§ 120. Keskkonnakahju hüvitamine

(1) Keskkonnale tekitatakse käesoleva seaduse tähenduses kahju, kui:

- 1) kaevandatakse maavara või arvele võtmata loodusliku kivimi, setendi, vedeliku või gaasi looduslikku lasundit ilma nõutava loata;
- 2) kaevandamise käigus muudetakse kasutamiskõlbmatuks maavara, välja arvatud juhul, kui see on vajalik inimese tervise või vara kaitseks või negatiivse keskkonnamõju vähendamiseks või vältimiseks;
- 3) kaevandamise lõpetamisega muudetakse kasutamiskõlbmatuks maavara, välja arvatud loa andja määratud ulatuses, mis on vajalik negatiivse keskkonnamõju vältimiseks või vähendamiseks;
- 4) maapõue kasutatakse ainult mulla huumushorisoni kaevandamiseks;
- 5) saastatakse maapõue;
- 6) käesoleva seaduse § 96 lõikes 4 sätestatud nõusolekuta transporditakse teisele kinnisasjale maavara või maavarana arvele võtmata kivimit, setendit, vedelikku või gaasi või § 97 lõikes 5 sätestatud nõusolekuta võõrandatakse või tarbitakse väljaspool kinnisasja ehitamisel, maaparandustöödel või põllumajandustöödel ülejäävat kaevist või § 98 lõikes 4 sätestatud nõusolekuta võõrandatakse või tarbitakse väljaspool mäeeraldise teenindusmaad katendit või

mäeeraldise teenindusmaalt looduslikult seisundist eemaldatavat maavara või maavarana arvele võtmata kivimit või setendit;

7) kaevandamisel tekkinud põlengus maavara hävib või muutub kasutamiskõlbmatuks;

8) kaevandamise käigus ületatakse kaevandamisloaga lubatud maksimaalset aastamäära, mis on vajalik keskkonnanõuete täitmiseks;

9) kaevandamisega põhjustatakse pinnase soostumist või maa- ja metsakahjustusi.

(2) Käesoleva paragrahvi lõike 1 punktides 1–3 ja 6–8 nimetatud juhtudel arvutatakse keskkonnale tekitatud kahju kaevandatud või kasutamiskõlbmatuks muudetuga samaväärse maavara keskkonnatasu kümnekordse määra suuruse summana.

(3) Käesoleva paragrahvi lõike 1 punktis 4 nimetatud juhul arvutatakse keskkonnale tekitatud kahju maavarale kehtestatud kaevandamisõiguse kõrgeima hinna kahekümnekordse summana.

(4) Käesoleva paragrahvi lõike 1 punktides 5 ja 9 nimetatud juhul on keskkonnakahju võrdne saastatud maapõueosa kahjutustamise või tekitatud kahjustuste kõrvaldamise maksumusega.

(5) Keskkonnakahju hüvitab keskkonda kahjustanud isik.

(6) Keskkonnakahju nõuab sisse Keskkonnainspeksioon. Kahju hüvitis kantakse riigieelarvesse.

10. peatükk RAKENDUSSÄTTED

§ 121. Seaduse rakendamine

(1) Enne käesoleva seaduse jõustumist antud üldgeoloogilise uurimistöö load, uuringuload, maavara kaevandamise load ja maa-ainese kaevandamise load kehtivad nendes märgitud kehtivusaja lõpuni või nende kehtetuks tunnistamiseni.

(2) Enne käesoleva seaduse jõustumist antud üldgeoloogilise uurimistöö lubadele, uuringulubadele, maavara kaevandamise lubadele ja maa-ainese kaevandamise lubadele kohaldatakse käesoleva seaduse sätteid. Kuni loodusliku kivimi, setendi, vedeliku või gaasi lasundi või selle osa maavarana arvelevõtmiseni kohaldatakse selle looduslikust seisundist eemaldamiseks antud maa-ainese kaevandamise lubadele maavara kaevandamise lubade kohta sätestatud nõudeid, käsitledes kaevandatavat materjali täitepinnasena.

(3) Enne käesoleva seaduse jõustumist esitatud üldgeoloogilise uurimistöö loa, uuringuloa ja kaevandamisloa taotlus:

1) menetletakse lõpuni seni kehtinud seaduse alusel, kui loa menetluses on seaduse jõustumise ajaks algatatud keskkonnamõju hindamine või loa andja on andnud eelhinnangu, kas tegevusel on oluline keskkonnamõju;

2) menetletakse käesoleva lõike punktis 1 nimetatud juhtudel edasi käesoleva seaduse alusel.

(4) Käesoleva seaduse jõustumise ajal pooleli olevad Keskkonnaministeeriumi menetlused üldgeoloogilise uurimistöö loa, geoloogilise uuringu loa ja kaevandamisloa andmiseks viib

lõpule Keskkonnaamet.

(5) Käesoleva seaduse § 65 lõikes 1 nimetatud vähendatud aastamäära määramise käskkirjaks loetakse maapõueseaduse (RT I, 08.07.2014, 21) § 42 lõike 3 alusel (23.11.2008 redaktsioonis) 2009. aastal kehtinud põlevkivi kaevandamislubadele kantud maksimaalse aastamäära proportsionaalseks vähendamiseks kehtestatud käskkiri (edaspidi 2009. a käskkiri) kuni uue käskkirja kehtestamiseni.

(6) 2009. a käskkirja kohaselt vähendatud maksimaalne aastamäär kaevandaja kohta loetakse vähendatud aastamääraks käesoleva seaduse tähenduses.

(7) 2009. a käskkirja aluseks oleva põlevkivi kaevandamise loa osas, mille kehtivus lõppes enne käesoleva seaduse jõustumist, ei kohaldata käesoleva seaduse § 64 lõiget 8.

(8) Tegu, mille isik on toime pannud enne käesoleva seaduse jõustumist ja mis on väärtelise karistatav ka käesoleva seaduse alusel, kvalifitseeritakse käesolevas seaduses väärtelisekoosseisu ettenägeva paragrahvi järgi. Enne käesoleva seaduse jõustumist toimepandud teo asjus alustatud väärteliseomenetlus lõpetatakse, kui käesoleva seaduse järgi ei ole tegu väärtelise kvalifitseeritav.

§ 122. Keskkonnamõju hindamise ja keskkonnajuhtimissüsteemi seaduse muutmine

Keskkonnamõju hindamise ja keskkonnajuhtimissüsteemi seaduse § 6 lõike 2 punktis 2 ning §-s 27 asendatakse sõna „maavaravaru“ sõnaga „maavara“.

§ 123. Keskkonnatasude seaduse muutmine

Keskkonnatasude seaduses tehakse järgmised muudatused:

1) tekstis asendatakse läbivalt sõna „maavaravaru“ sõnaga „maavara“ vastavas käändes;

2) paragrahvi 3 lõike 2 punkt 1, § 5 lõike 2 punkt 1, § 8, § 13, § 14 lõige 2, § 15, 57¹ tunnistatakse kehtetuks;

3) paragrahvi 9 lõige 9 muudetakse ja sõnastatakse järgmiselt:

„(9) Ehitamisel ning maaparandus- või põllumajandustööde käigus ülejääva maavara eest, mida tarbitakse sama kinnisasja piires, või kaevise võõrandamise või väljaspool kinnisasja kasutamise korral ning pealmaakaevandamisel eemaldatava maavara katendi ja mäeeraldise teenindusmaalt looduslikust seisundist eemaldatava maavara või maavarana arvele võtmata kivimi või setendi võõrandamise või väljaspool mäeeraldise teenindusmaad kasutamise korral tuleb tasuda maavara kaevandamisõiguse tasu või maavarana arvele võtmata kivimi või setendi, kaevise või katendiga võrdväärseks määratud maavara kaevandamisõiguse tasu.“

4) seaduse 8. peatüki pealkiri muudetakse ja sõnastatakse järgmiselt:

„8. peatükk

KESKKONNATASUDEST LAEKUVA RAHA JAOTUS JA KASUTAMINE“;

5) seaduse 8. peatükki täiendatakse §-ga 55¹ järgmises sõnastuses:

„§ 55¹. Laekunud keskkonnatasude jaotumine riigieelarve ja kohaliku omavalitsuse

üksuste eelarvete vahel

(1) Maavara kaevandamisõiguse tasust kantakse:

- 1) 100 protsenti riigieelarvesse, kui maavaravaru kaevandatakse avalikus veekogus, majandusvööndis või omavalitsuse üksuste vahel jaotamata muus veekogus;
- 2) 0,17 eurot dolokivi täitepinnase, 0,24 eurot madalamargilise dolokivi, 0,42 eurot kõrgemargilise dolokivi, 0,67 eurot tehnoloogilise dolokivi, 0,51 eurot viimistlusdolokivi, 0,49 eurot kruusa täitepinnase, 1,80 eurot ehituskruusa, 0,28 eurot liiva täitepinnase, 1,15 eurot ehitusliiva, 1,47 eurot tehnoloogilise liiva, 0,18 eurot lubjakivi täitepinnase, 0,26 eurot madalamargilise lubjakivi, 0,42 eurot kõrgemargilise lubjakivi, 0,43 eurot tehnoloogilise ja tsemendilubjakivi, 0,55 eurot viimistluslubjakivi, 0,54 eurot keraamikasavi, 0,56 eurot keramsiidisavi, 1,01 euro raskelt sulava savi, 0,55 eurot tsemendisavi, 0,34 eurot kristalse ehituskivi ühe kaevandatud m³ eest ning 1,22 eurot vähelagunenud turba ja 1,03 eurot hästilagunenud turba ja 0,41 eurot fosforiidi ühe kaevandatud tonni eest kaevandamisala asukoha kohaliku omavalitsuse üksuse eelarvesse;
- 3) 0,24 eurot ühe kaevandatud tonni eest kaevandamisala asukoha kohaliku omavalitsuse üksuse eelarvesse ja 0,05 eurot ühe kaevandatud tonni eest mäeeraldise asukoha kohaliku omavalitsuse üksuse eelarvesse mäeeraldisega kattuva pindalaühiku väärtuse järgi, kui kaevandatakse põlevkivi;
- 4) 100 protsenti kaevise või katendi tekkimise või keskkonnaregistrisse kandmata setendi, kivimi, vedeliku või gaasi lasundi või selle osa looduslikust seisundist eemaldamise asukoha kohaliku omavalitsuse üksuse eelarvesse, kui tasutakse maavaraga võrdväärseks määratud kaevise või katendi või muu ainese kaevandamisõiguse tasu käesoleva seaduse § 9 lõike 9 või § 30 lõike 1 punkti 1 kohaselt.

(2) Käesoleva paragrahvi lõike 1 punktis 3 sätestatud juhul mäeeraldise asukoha kohaliku omavalitsuse üksuse jaoks mäeeraldisega kattuva pindalaühiku väärtuse leidmiseks ühe põlevkivitonni kohta jagatakse 0,05 eurot kaevandatud põlevkivitonni eest kõigi põlevkivi mäeeraldise asukoha kohaliku omavalitsuse üksuste summaarse näitajaga, mis on saadud, kui korrutatakse kohaliku omavalitsuse üksuse pindalaga kattuva põlevkivi mäeeraldise pindala ja selle osakaal kohaliku omavalitsuse üksuse pindalast. Saadud väärtus korrutatakse kohaliku omavalitsuse üksuse vastava individuaalse näitajaga.

(3) Vee erikasutusõiguse tasust kantakse 100 protsenti riigieelarvesse, kui vett võetakse erikasutuse korras piiriveekogust.

(4) Vee erikasutusõiguse tasust kantakse vee erikasutuse asukoha kohaliku omavalitsuse üksuse eelarvesse 1000 m³ vee kohta:

- 1) Tallinna linna pinnaveesüsteemi joogiveehaardesse kuuluvatest veekogudest võetud vee eest – 19,17 eurot;
- 2) Tallinna linna pinnaveesüsteemi joogiveehaardesse kuuluvatest veekogudest võetud jahutusvee eest – 3,83 eurot;
- 3) muudest veekogudest võetud vee eest – 14,76 eurot;
- 4) muudest veekogudest võetud jahutusvee eest – 0,81 eurot;
- 5) kvaternaari põhjaveekihist võetud vee eest – 31,51 eurot;
- 6) devoni põhjaveekihist ordoviitsiumi kihini võetud vee eest – 42,34 eurot;
- 7) ordoviitsiumi-kambriumi põhjaveekihist võetud vee eest – 43,19 eurot;
- 8) kambriumi-vendi põhjaveekihist võetud vee eest – 47,74 eurot;
- 9) kambriumi-vendi põhjaveekihi joogivee kvaliteediga vee tehnoloogiliseks otstarbeks, välja arvatud toiduainete valmistamiseks, kasutatava vee eest – 85,04 eurot;

- 10) joogiks kasutatava mineraalvee eest – 734,50 eurot;
- 11) ravivannimineraalvee eest – 115,04 eurot.

(5) Vee erikasutusõiguse tasust kantakse kaevandamisala asukoha kohaliku omavalitsuse üksuse eelarvesse 1000 m³ vee kohta:

- 1) karjääridest väljapumbatava vee eest – 3,82 eurot;
- 2) kaevandustest väljapumbatava vee eest – 10,65 eurot.

(6) Käesoleva paragrahvi lõike 4 punktides 1 ja 2 nimetatud vee erikasutusõiguse tasu jaotub kohaliku omavalitsuse üksuste vahel järgmiselt:

- 1) 15 protsenti Tallinna linnale;
- 2) 18,75 protsenti Anija vallale;
- 3) 18,75 protsenti Rae vallale;
- 4) 37,5 protsenti Kose vallale;
- 5) 5 protsenti Albu vallale;
- 6) 5 protsenti Paide vallale.

(7) Lisaks käesoleva paragrahvi lõike 1 punktis 1 ja lõikes 4 sätestatule kantakse riigieelarvesse:

- 1) käesoleva paragrahvi lõike 1 punktides 2 ja 3 ning lõigetes 4 ja 5 nimetatud tasu ületav osa;
- 2) kalapüügiõiguse tasu ja jahipidamisõiguse tasu;
- 3) saastetasu.“

§ 124. Looduskaitseaduse muutmine

Looduskaitseaduse §-s 37 tehakse järgmised muudatused:

1) lõige 4 muudetakse ja sõnastatakse järgmiselt:

„(4) Käesoleva paragrahvi lõike 3 punktides 5 ja 6 sätestatud piirangud ei laiene maavara või maa-ainese kaevandamise tõttu tekkinud tehisveekogule, mis asub maardlal, mäeeraldisel või selle mäeeraldise teenindusmaal, kuni kaevandatud maa korrastatuks tunnistamiseni maapõuseaduses sätestatud korras.“;

2) paragrahvi täiendatakse lõikega 5 järgmises sõnastuses:

„(5) Valdkonna eest vastutava ministri nõusolekul ei laiene käesoleva paragrahvi lõike 3 punktides 5 ja 6 sätestatud piirangud:

- 1) maavara ja maa-ainese kaevandamise tõttu tekkinud tehisveekogule, mis asub maardlal, mäeeraldisel või selle mäeeraldise teenindusmaal ja mis on maapõuseaduses sätestatud korras korrastatuks tunnistatud;
- 2) maavara ja maa-ainese kaevandamisele maaparandussüsteemi eesvoolu kalda piiranguvööndis.“;

3) paragrahvi 9 täiendatakse lõikega 101 järgmises sõnastuses:

„(101) Kui loodusobjekt, mida kavandatakse võtta kohaliku kaitse alla, asub maardlal, tuleb loodusobjekti kaitse alla võtmise otsuse eelnõu kooskõlastada Keskkonnaministeeriumiga.“.

§ 125. Maamaksuseaduse muutmine

Maamaksuseaduse § 10 lõikes 3 asendatakse sõna „maavaravaru“ sõnaga „maavara“.

§ 126. Maksukorralduse seaduse muudatused

Maksukorralduse seaduse § 29 lisatakse punkt 43 järgmises sõnastuses:

„43) Keskkonnaministriumile keskkonnatasude rakendamise eesmärgi tagamiseks, tasumäärade kujundamiseks ning nende mõju hindamiseks.“.

§ 127. Muinsuskaitseaduse muutmine

Muinsuskaitseaduse § 25 lõiget 7 täiendatakse punktiga 3 järgmises sõnastuses:

„3) geoloogilise uuringu tegemine ja maavara kaevandamine.“.

§ 128. Planeerimisseaduse muutmine

Planeerimisseaduse § 7 lõike 3 punktis 9 asendatakse sõna „maavaravaru“ sõnaga „maavara“.

§ 129. Riigilõivuseaduse muutmine

Riigilõivuseaduse tehakse järgmised muudatused:

1) paragrahvi 121 lõiget 2 muudetakse ja sõnastatakse järgmiselt:

„(2) Maavara geoloogilise uuringu loa ümberregistreerimise või uuringu teostaja või loa omaja andmete muutmise taotluse läbivaatamise eest tasutakse riigilõivu 10 eurot.“;

2) paragrahvi 122 lõiget 2 muudetakse ja sõnastatakse järgmiselt:

„(2) Üldgeoloogilise uurimistöö loa ümberregistreerimise või uurimistöö teostaja või loa omaja andmete muutmise taotluse läbivaatamise eest tasutakse riigilõivu 10 eurot.“;

3) paragrahvi 123 lõikeid 1 ja 2 muudetakse ja sõnastatakse järgmiselt:

„(1) Maavara kaevandamise loa andmise või muutmise taotluse läbivaatamise eest tasutakse riigilõivu 225 eurot.“;

(2) Maavara kaevandamise loa ümberregistreerimise, kaevandaja või loa omaja andmete muutmise või loal maavara andmete muutmise taotluse läbivaatamise eest tasutakse riigilõivu 10 eurot.“;

4) seaduse 3. osa 8. peatüki 6. jao 2. jaotis tunnistatakse kehtetuks.

§ 130. Säätva arengu seaduse muutmine

Säätva arengu seaduse § 5 lõige 5 ja § 6 lõige 3 tunnistatakse kehtetuks.

§ 131. Veeseaduse muutmine

Veeseaduse §-s 29 tehakse järgmised muudatused:

1) lõige 5 muudetakse ja sõnastatakse järgmiselt:

„(5) Käesoleva paragrahvi lõike 4 punktides 1–3 sätestatud piirangud ei laiene maavara või maa-ainese kaevandamise tõttu tekkinud tehisveekogule, mis asub maardlal, mäeeraldisel või selle mäeeraldise teenindusmaal, kuni kaevandatud maa korrastatuks tunnistamiseni maapõueseaduses sätestatud korras.“;

2) paragrahvi täiendatakse lõikega 6 järgmises sõnastuses:

„(6) Valdkonna eest vastutava ministri nõusolekul ei laiene käesoleva paragrahvi lõike 4 punktides 1–3 sätestatud piirangud:

1) maavara ja maa-ainese kaevandamise tõttu tekkinud tehisveekogule, mis asub maardlal, mäeeraldisel või selle mäeeraldise teenindusmaal ja mis on maapõuaseaduses sätestatud korras korrastatuks tunnistatud;

2) maavara ja maa-ainese kaevandamisele või geoloogilise uuringu teostamisele maaparandussüsteemi eesvoolu kalda piiranguvööndis.“

§ 132. Seaduste kehtetuks tunnistamine

Käesoleva seadusega tunnistatakse kehtetuks:

1) maapõuaseadus (RT I, 12.07.2014, 76);

2) kaevandamisseadus (RT I, 12.07.2014, 55).

§ 133. Seaduse jõustumine

Käesolev seadus jõustub 2016. aasta 1. jaanuaril.

Riigikogu esimehe nimi

Riigikogu esimees

Tallinn, 2015

Algatab Vabariigi Valitsus/...fraktsioon/...komisjon/Riigikogu liige... algatamise/esitamise kuupäev

(allkirjastatud digitaalselt)

allkirjastaja nimi

allkirjastaja ametinimetus

¹ Euroopa Parlamendi ja nõukogu direktiiv 2006/21/EÜ kaevandustööstuse jäätmete käitlemise ja direktiivi 2004/35/EÜ muutmise kohta (ELT L 102, 11.4.2006, lk 15–34); Euroopa Parlamendi ja nõukogu direktiiv 2009/31/EÜ, milles käsitletakse süsinikdioksiidi geoloogilist säilitamist ning millega muudetakse nõukogu direktiivi 85/337/EMÜ ja direktiive 2000/60/EÜ, 2001/80/EÜ, 2004/35/EÜ, 2006/12/EÜ, 2008/1/EÜ ning määrust (EÜ) nr 1013/2006 (ELT L 140, 05.06.2009, lk 114–135).